

Συμβούλιο της Επικρατείας
Ολομέλεια
Αριθμός απόφασης 519/2015

Περίληψη:

Συνταγματική η νέα οργάνωση των Α.Ε.Ι., βάσει του Ν. 4009/2011, όπως αυτός ισχύει (Συμβούλια Διοίκησης, Εκλογή Πρυτάνεων, ταξινόμική ψήφος, αυτοδιοίκητο κ.λπ.).

Κείμενο:

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 7 Φεβρουαρίου 2014, με την εξής σύνθεση: Σωτ. Ρίζος, Πρόεδρος, Αθ. Ράντος, Νικ. Ρόζος, Αντιπρόεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας, Δ. Μαρινάκης, Μ. Βηλαράς, Αικ. Σακελλαροπούλου, Μ.Ε. Κωνσταντινίδου, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Αντωνόπουλος, Αντ. Ντέμσιας, Σπ. Χρυσικοπούλου, Μ. Παπαδοπούλου, Ε. Κουσιουρής, Κ. Φιλοπούλου, Θ. Αραβάνης, Α. Χλαμπέα, Π. Μπραίμη, Σ. Βιτάλη, Θ. Τζοβαρίδου, Σύμβουλοι, Κ. Λαζαράκη, Σπ. Καρύδα, Μ. Μπαμπίλη, Πάρεδροι. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Μ. Γκορτζολίδου και Σ. Βιτάλη, καθώς και η Πάρεδρος Κ. Λαζαράκη μετέχουν ως αναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 3719/2008. Γραμματέας η Μ. Παπασαράντη.

Για να δικάσει την από 17 Ιανουαρίου 2013 αίτηση:

των: 1) Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, το οποίο παρέστη με τον δικηγόρο Αντ. Αργυρό (Α.Μ. 7372), που τον διόρισε στο ακροατήριο ο Πρύτανης, 2) Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το οποίο παρέστη με την δικηγόρο Ιφιγ. Καμτσίδου (Α.Μ. 1944 Δ.Σ. Θεσ/νίκης), που την διόρισε με πράξη ο Πρύτανης, 3) Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, το οποίο παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Αντ. Αργυρό καθώς και με τον Ανδρέα Γραμματικό, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, τους οποίους διόρισε στο ακροατήριο ο Πρύτανης, 4) Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, 5) Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, 6) Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 7) Πανεπιστημίου Αιγαίου, τα οποία παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Αντ. Αργυρό, που τον διόρισαν με πράξεις τους οι Πρυτάνεις τους, 8) Πανεπιστημίου Πατρών, το οποίο παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Αντ. Αργυρό, που τον διόρισε στο ακροατήριο ο Πρύτανης, 9) Ιονίου Πανεπιστημίου, το οποίο, με προφορική δήλωση στο ακροατήριο του ίδιου ως άνω πληρεξουσίου δικηγόρου του Αντ. Αργυρού, παραιτείται από το δικόγραφο αιτήσεως, 10) Πανεπιστημίου Πειραιώς, το οποίο παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Αντ. Αργυρό, που τον διόρισε με πράξη ο Πρύτανης του, 11) Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, η οποία παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Αντ. Αργυρό, που τον διόρισε στο ακροατήριο ο Πρύτανης, 12) Πολυτεχνείου Κρήτης, το οποίο, με προφορική δήλωση στο ακροατήριο του ίδιου ως άνω πληρεξουσίου δικηγόρου του Αντ. Αργυρού, παραιτείται από το δικόγραφο αιτήσεως, 13) Γ. Χ., ο οποίος παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Αντ. Αργυρό, που τον διόρισε στο ακροατήριο, 14) Τ. Α. του Α., ο οποίος παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Αντ. Αργυρό, στον οποίο δόθηκε προθεσμία μέχρι τις 18/2/2014 για την νομιμοποίησή του, 15) Α. Δ., 16) Σ. Ε. Σ., 17) Θ. Π. και 18) Α. Μ., οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Αντ. Αργυρό, που τον διόρισαν στο ακροατήριο, κατά του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού (ήδη Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων), ο οποίος παρέστη με την Ευαγγελία Σκαλτσά, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους.

Η πιο πάνω αίτηση εισάγεται στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της από 18 Ιανουαρίου 2013 πράξης του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, λόγω σπουδαιότητάς της, σύμφωνα με τα άρθρα 14 παρ. 2 εδάφ. α, 20 και 21 του Π.Δ. 18/1989.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. ΥΑ Φ 122.1/908/144145/Β2/2012 απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων Πολιτισμού και Αθλητισμού και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Μ. Βηλαρά.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τους πληρεξούσιους των αιτούντων που παρέστησαν, καθώς και τον αντιπρόσωπο του 3ου των αιτούντων, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Α φ ο υ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (995569 και 3471903/2013 ειδικά γραμμάτια παραβόλου).
2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, η οποία έχει εισαχθεί στην Ολομέλεια, λόγω σπουδαιότητας, με την από 18.1.2013 πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου, ζητείται η ακύρωση της Φ.122.1/908/144145/ Β2/16.11.2012 αποφάσεως του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού «Κωδικοποίηση διαδικασιών ανάδειξης των οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι. και σύστημα ταξινόμησης ψήφου» (ΦΕΚ 3048/16.11.2012, τ. Β', με πραγματική κυκλοφορία του φύλλου στις 21.11.2012).
3. Επειδή, το 9ο και το 12ο από τα αιτούντα Α.Ε.Ι. (Ιόνιο Πανεπιστήμιο και Πολυτεχνείο Κρήτης, αντίστοιχα), με προφορική δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου τους στο ακροατήριο, κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, παραιτήθηκαν από το δικόγραφο της υπό κρίση αιτήσεως. Κατά συνέπεια, η δίκη πρέπει, ως προς τα Α.Ε.Ι. αυτά, να κηρυχθεί κατηργημένη, σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ. 1 του π.δ/τος 18/1989 (Α' 8).
4. Επειδή, το δικόγραφο της υπό κρίση αιτήσεως υπογράφεται από δικηγόρο ως πληρεξούσιο των αιτούντων. Κατά τη συζήτηση, όμως, της υποθέσεως στο ακροατήριο, ο 14ος από τους αιτούντες (Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων) δεν παρέστη με πληρεξούσιο δικηγόρο, ούτε εμφανίστηκε για να δηλώσει ότι εγκρίνει την άσκηση της αιτήσεως, ενώ, εξάλλου, στην προσκομισθείσα εντός της χορηγηθείσας από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου προθεσμίας 4853/4.2.2014 πράξη του εν λόγω Πρύτανη για τη νομιμοποίηση του βου εκ των αιτούντων Α.Ε.Ι. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, δεν αναφέρεται ότι εξουσιοδοτείται ο πληρεξούσιος δικηγόρος να εκπροσωπήσει και τον ίδιο τον Πρύτανη προσωπικά. Κατά συνέπεια, η υπό κρίση αίτηση πρέπει, ως προς τον αιτούντα αυτόν (14ο), να απορριφθεί ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 27 του π.δ/τος 18/1989 (Α' 8), όπως ισχύει.
5. Επειδή, ο Ν. 4009/2011 που φέρει τον τίτλο «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» (Α' 195) αναθεώρησε το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ανώτατη εκπαίδευση και θέσπισε νέους κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.). Ο νόμος αυτός, λόγω ορισμένων δυσλειτουργιών που παρουσιάστηκαν κατά την εφαρμογή του, στο σκέλος κυρίως της διοικήσεως των

Α.Ε.Ι., τροποποιήθηκε σε καίρια σημεία του με το Ν. 4076/2012 (Α΄ 159), με τη θέσπιση «βελτιωτικών παρεμβάσεων», οι οποίες, όπως εκτίθεται στην σχετική αιτιολογική έκθεση, «δεν ανατρέπουν τη βασική φιλοσοφία του Ν. 4009/2011, αλλά δημιουργούν βασιμότερες προϋποθέσεις για την καλύτερη, πληρέστερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του». Ειδικότερα, ως προς την διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης και τη νομική μορφή των Α.Ε.Ι., το άρθρο 1 του Ν. 4009/2011 ορίζει ότι η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται από τα Α.Ε.Ι., τα οποία είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενα και εποπτευόμενα από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (ήδη, Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 του Συντάγματος και στο νόμο (παρ. 1), ότι η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται από δύο παράλληλους τομείς, τον πανεπιστημιακό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα «Πανεπιστήμια» και τον τεχνολογικό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα «Τ.Ε.Ι.» (παρ. 2) και ότι τα ιδρύματα των δύο τομέων της ανώτατης εκπαίδευσης λειτουργούν παράλληλα, με διακριτή φυσιογνωμία, σκοπό και αποστολή, που διαφοροποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα (παρ. 3). Εξάλλου, σχετικά με την διάρθρωση των Α.Ε.Ι., το άρθρο 7 του ίδιου νόμου, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 4076/2012, ορίζει ότι κάθε Ίδρυμα αποτελείται από Σχολές οι οποίες αποτελούν τις «βασικές» μονάδες του, εποπτεύουν και συντονίζουν την λειτουργία των Τμημάτων τους (παρ. 1), καθώς και ότι το Τμήμα αποτελεί την βασική «εκπαιδευτική και ακαδημαϊκή» μονάδα του Ιδρύματος (παρ. 2). Ο Ν. 4076/2012 δεν προβλέπει πλέον «προγράμματα σπουδών», τον συντονισμό, την εποπτεία και την λειτουργία των οποίων, σύμφωνα με την αρχική διατύπωση του εν λόγω άρθρου 7, είχαν οι Σχολές, οι οποίες αποτελούσαν τις «βασικές διοικητικές και ακαδημαϊκές» μονάδες του Ιδρύματος και ανέθεταν την υλοποίησή τους σε τμήματα που συνιστούσαν την βασική «εκπαιδευτική» μονάδα του Ιδρύματος, και αποτελούντο από το σύνολο των καθηγητών της Σχολής που διδάσκουν σε ένα «πρόγραμμα σπουδών». Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 4 του Ν. 4076/2012 αποσαφηνίζει, στην παρ. 4, ότι: «Όπου στο ν. 4009/2011 (Α΄ 195) γίνεται αναφορά σε (προπτυχιακά) “Προγράμματα σπουδών” νοούνται εφεξής τα τμήματα...» και, στην παρ. 5, ότι: «Για τη λειτουργία των Τμημάτων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που ίσχυαν πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4009/2011 (Α΄ 195)». Περαιτέρω, σχετικά με την οργανωτική δομή των Α.Ε.Ι., ο Ν. 4009/2011 ορίζει τα εξής: Στο άρθρο 8 παρ. 1 ότι: «Τα όργανα του Ιδρύματος είναι: α) το Συμβούλιο, β) ο Πρύτανης και γ) η Σύγκλητος», στο άρθρο 9 παρ. 1 ότι: «Όργανα της σχολής είναι: α) ο κοσμήτορας, β) η κοσμητεία και γ) η γενική συνέλευση» και, στο άρθρο 10 παρ. 1, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 4076/2012, ότι: «Όργανα του Τμήματος είναι: α) ο Πρόεδρος, β) η Συνέλευση του Τμήματος και, εφόσον έχουν συσταθεί τομείς γ) ο Διευθυντής του Τομέα και δ) η Γενική Συνέλευση του Τομέα. Ως προς το νομικό καθεστώς των αρμοδιοτήτων των οργάνων αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν πριν τη θέση σε ισχύ του ν. 4009/2011 (Α΄ 195)».

6. Επειδή, ειδικότερα, σε ό,τι αφορά, πρώτον, το νέο θεσμοθετούμενο όργανο του Ιδρύματος, δηλαδή το Συμβούλιο, το άρθρο 8 παρ. 2 – 14 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 1 – 7 του Ν. 4076/2012, μεταξύ άλλων, καθορίζει τον αριθμό των μελών του, τα ζητήματα τα σχετικά με την διαδικασία εκλογής τους, καθώς και τις αρμοδιότητες του οργάνου. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη, εκτός εάν ο αριθμός των καθηγητών πρώτης βαθμίδας του Ιδρύματος είναι μικρότερος των πενήντα, οπότε το Συμβούλιο αριθμεί έντεκα (11) μέλη. Τα εννέα (9) ή επτά (7) μέλη του δεκαπενταμελούς ή του ενδεκαμελούς Συμβουλίου, αντίστοιχα, είναι «εσωτερικά» μέλη του Ιδρύματος και, ειδικότερα,

οκτώ (8) ή έξι (6) μέλη, αντίστοιχα, είναι καθηγητές πρώτης βαθμίδας ή αναπληρωτές καθηγητές και ένα (1) μέλος είναι εκπρόσωπος των φοιτητών του Ιδρύματος. Τα υπόλοιπα έξι (6) ή τέσσερα (4) μέλη, αντίστοιχα, είναι «εξωτερικά» (άρθρο 8 παρ. 2). Σύμφωνα με την πάγια ρύθμιση του νόμου, την ευθύνη της οργανώσεως της διαδικασίας αναδείξεως των εσωτερικών και των εξωτερικών μελών του Συμβουλίου σε κάθε ίδρυμα έχει η Πρυτανεία του Πανεπιστημίου, η οποία αποτελείται από τον Πρύτανη και τους Αναπληρωτές Πρύτανη, ή η Προεδρία του Τ.Ε.Ι., η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο και τους Αναπληρωτές Προέδρου, ενώ, κατά την πρώτη εφαρμογή της επίμαχης διατάξεως, η σχετική αρμοδιότητα ασκείται από το Πρυτανικό Συμβούλιο (άρθρο 8 παρ. 3). Τα «εσωτερικά» μέλη εκλέγονται από το σύνολο των καθηγητών του οικείου ιδρύματος με ενιαίο ψηφοδέλτιο και με σημείωση της εκλογής δίπλα στο όνομα των υποψηφίων της σειράς προτιμήσεως με διαδοχικούς ακέραιους αριθμούς (σύστημα ταξινομικής ψήφου). Σε περίπτωση δύο (2) διαδοχικών άγονων εκλογικών διαδικασιών, των οποίων το μεταξύ τους διάστημα δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις τρεις (3) εργάσιμες ημέρες, το αρμόδιο για τη διενέργεια των εκλογών όργανο υποχρεούται στην διεξαγωγή της εκλογικής διαδικασίας μέσω επιστολικής ή ηλεκτρονικής ψήφου, το αργότερο εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των επτά (7) ημερών από την τελευταία άγωνα ψηφοφορία. Σε περίπτωση άγονης εκλογικής διαδικασίας μέσω επιστολικής ή ηλεκτρονικής ψήφου, τότε υποχρεωτικά, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερών, ως εσωτερικά μέλη του Συμβουλίου διορίζονται οι αρχαιότεροι καθηγητές πρώτης βαθμίδας του ιδρύματος. Η διαδικασία και ο τρόπος διενέργειας των ανωτέρω ψηφοφοριών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσης παραγράφου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού (ήδη Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων) (8 παρ. 4). Στη συνέχεια, με την διάταξη του άρθρου 12 παρ. 7 του Ν. 4076/2012, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 44 Α παρ. 16 του Ν. 4115/2013 (Α΄ 24), ορίστηκε ότι με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζεται η δυνατότητα αναδείξεως όλων των «μονομελών» οργάνων των Α.Ε.Ι. μέσω εκλογικής διαδικασίας με ηλεκτρονική ψήφο, χωρίς την προγενέστερη διενέργεια αυτής με κάλπη. Εξάλλου, στη μεταβατική διάταξη της περιπτ. δ΄, της παρ. 22, του άρθρου 80, του Ν. 4009/2011, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 47 περίπτ. δ΄ του Ν. 4025/2011 (Α΄ 228) ορίστηκε ότι κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου και έως την έκδοση του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού κάθε Ιδρύματος (βλ. άρθρα 5 και 6 του Ν. 4009/2011, αντίστοιχα), η διαδικασία ορισμού και αναδείξεως εκπροσώπων των καθηγητών, των φοιτητών και κάθε είδους προσωπικού στα συλλογικά όργανα του Ιδρύματος, καθώς και ο τρόπος διεξαγωγής των εκλογικών διαδικασιών για την ανάδειξη των οργάνων αυτών ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (ήδη Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων). Ακολούθως, τα εσωτερικά μέλη εκλέγουν τα «εξωτερικά» μέλη του Συμβουλίου, στα οποία περιλαμβάνεται και ο πρόεδρος του οργάνου, χωριστά το καθένα, με φανερή ψηφοφορία και πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) του συνόλου των εσωτερικών μελών ή, σε περίπτωση μη επιτεύξεως της απαιτούμενης πλειοψηφίας, με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων εσωτερικών μελών, κατόπιν επαναληπτικής εκλογής. Προσόντα για την εκλογή εξωτερικού μέλους είναι η ευρεία αναγνώριση του υποψηφίου στην επιστήμη, στα γράμματα ή στις τέχνες, καθώς και η κατοχή αυξημένων τυπικών προσόντων και τουλάχιστον πτυχίου ημεδαπού ή αναγνωρισμένου αλλοδαπού Α.Ε.Ι. Κωλύονται, όμως, να εκλεγούν ως εξωτερικά μέλη πρόσωπα τα οποία είχαν οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή με σκοπό το κέρδος με το ίδρυμα την τελευταία πενταετία, καθώς και οι εν ενεργεία καθηγητές

A.E.I. της ημεδαπής ή οι συνταξιούχοι καθηγητές του ιδίου A.E.I. Με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) του συνόλου των μελών του Συμβουλίου ή, σε περίπτωση μη επιτεύξεως της εν λόγω πλειοψηφίας, με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του οργάνου, κατόπιν επαναληπτικής ψηφοφορίας, μπορεί να παυθεί εξωτερικό μέλος για λόγους πλημμελούς ασκήσεως των υποχρεώσεων και των καθηκόντων του (άρθρο 8 παρ. 5). Ο εκπρόσωπος των φοιτητών του ιδρύματος εκλέγεται από το σύνολο των ενεργών φοιτητών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και υποψηφίων διδασκόντων), με ενιαίο ψηφοδέλτιο και με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία (άρθρα 8 παρ. 6 και 49 παρ. 2, περίπτ. β'). Σε περίπτωση άγονης εκλογικής διαδικασίας των εξωτερικών μελών ή του εκπροσώπου των φοιτητών, το Συμβούλιο συγκροτείται και λειτουργεί νόμιμα και χωρίς την εκλογή αυτών, έως την ανάδειξή τους (άρθρο 8 παρ. 2, περίπτ. β', εδάφιο δεύτερο). Τα μέλη του Συμβουλίου εκλέγουν, με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου ή, σε περίπτωση μη επιτεύξεως της πλειοψηφίας αυτής, με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, κατόπιν επαναληπτικής ψηφοφορίας, τον αναπληρωτή Πρόεδρο του Συμβουλίου, μεταξύ των καθηγητών – εσωτερικών μελών του οργάνου (άρθρο 8 παρ. 7). Η σχετική διαδικασία ολοκληρώνεται με την έκδοση διαπιστωτικής πράξεως του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων για τον διορισμό του προέδρου, του αναπληρωτή προέδρου και των μελών του Συμβουλίου (άρθρο 8 παρ. 14). Η θητεία των μελών του Συμβουλίου είναι τετραετής, πλην εκείνης του εκπροσώπου των φοιτητών που είναι ετήσια, χωρίς δυνατότητα επανεκλογής (άρθρο 8 παρ. 8). Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας (1) εκπρόσωπος κάθε κατηγορίας προσωπικού του ιδρύματος, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν την οικεία κατηγορία προσωπικού (άρθρο 8 παρ. 9). Τέλος, το Συμβούλιο ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο νόμο, τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος και ανάγονται στην χάραξη στρατηγικής για την ανάπτυξη του ιδρύματος, μετά από εισήγηση της Συγκλήτου, στην γενική εποπτεία και τον έλεγχο της λειτουργίας του ιδρύματος, στην έγκριση της προτάσεως για την έκδοση και αναθεώρηση του Οργανισμού, σύμφωνα με το άρθρο 5 του νόμου, στην έγκριση και αναθεώρηση του Εσωτερικού Κανονισμού, σύμφωνα με το άρθρο 6 του νόμου, στην ανάληψη πρωτοβουλιών για την σύνδεση του ιδρύματος με την κοινωνία και την οικονομία, καθώς και τη συμβολή του στην ανάπτυξη της χώρας, στον καθορισμό των κατευθύνσεων για την ανάπτυξη του ιδρύματος, στην έγκριση του προϋπολογισμού, του ετήσιου προγραμματισμού και απολογισμού για την αξιοποίηση της περιουσίας του ιδρύματος, στην έγκριση του ετήσιου απολογισμού των δραστηριοτήτων και της εν γένει λειτουργίας του ιδρύματος, στην παύση των κοσμητόρων από τα καθήκοντά τους, στην εποπτεία του Ν.Π.Ι.Δ. με τη μορφή Α.Ε. που προβλέπει ο νόμος, στο άρθρο 58, για την διαχείριση της περιουσίας και των κονδυλίων έρευνας των Α.Ε.Ι., στην συγκρότηση επιτροπών για την μελέτη ή διεκπεραίωση θεμάτων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του και στον ορισμό ή μη διδάκτρων και του ύψους τους για τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών του ιδρύματος, ύστερα από γνώμη του Κοσμήτορα της αντίστοιχης σχολής (άρθρο 8 παρ. 10). Επίσης, το Συμβούλιο διορίζει τον Πρύτανη του Ιδρύματος (άρθρο 8, παρ. 16, περίπτ. δ'), ενώ ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εκδίδει διεθνή πρόσκληση εκδηλώσεως ενδιαφέροντος για την θέση του Πρύτανη (άρθρο 8, παρ. 16, περίπτ. α'). Ως προς την διαδικασία εκλογής των Κοσμητόρων των σχολών, η αρμοδιότητα του Συμβουλίου περιορίζεται στην προεπιλογή υποψηφίων (δύο, εάν το Συμβούλιο είναι ενδεκαμελές και τριών, εάν είναι δεκαπενταμελές), ώστε μεταξύ αυτών να εκλεγεί ο Κοσμήτορας από τους καθηγητές και τους υπηρετούντες λέκτορες της σχολής με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία (άρθρο 9, παρ. 2, περιπτ. α' και β', όπως η παρ. αυτή

τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 4076/2012), ενώ η σχετική με την παύση του Κοσμήτορα, για ανεπάρκεια στην εκτέλεση των καθηκόντων του, απόφαση του Συμβουλίου πρέπει να είναι αιτιολογημένη και λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών τετάρτων (3/4) του συνόλου των μελών του (άρθρο 9 παρ. 3, όπως αναριθμήθηκε με το άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 4076/2012). Σε ό,τι αφορά, δεύτερον, τον Πρύτανη του Ιδρύματος, οι διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 15 – 18 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 2 παρ. 8 – 9 του Ν. 4076/2012 ορίζουν, ιδίως, τα ακόλουθα: Πρύτανης εκλέγεται καθηγητής πρώτης βαθμίδας Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με ελληνική ιθαγένεια και άριστη γνώση της ελληνικής γλώσσας, αναγνωρισμένο κύρος και σημαντική διοικητική εμπειρία. Μετά την διεθνή πρόσκληση εκδηλώσεως ενδιαφέροντος του Προέδρου του Συμβουλίου και τις αναγκαίες ενέργειες για την προσέλευση υποψηφιοτήτων, στις οποίες προβαίνει τριμελής επιτροπή συγκροτούμενη με απόφαση του Συμβουλίου και αποτελούμενη από καθηγητές πρώτης βαθμίδας του οικείου Ιδρύματος, το Συμβούλιο (προ)επιλέγει, εφόσον είναι ενδεκαμελές, δύο (2) και, εφόσον είναι δεκαπενταμελές, τρεις (3) υποψηφίους, μεταξύ αυτών που συγκεντρώνουν τα τυπικά προσόντα και ύστερα από συνεκτίμηση των ουσιαστικών τους προσόντων, από τους οποίους εκλέγεται ο Πρύτανης, από το σύνολο των καθηγητών του Ιδρύματος (συμπεριλαμβανομένων και των λεκτόρων Πανεπιστημίων και καθηγητών εφαρμογών Τ.Ε.Ι.), με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία και με την απόλυτη πλειοψηφία των έγκυρων ψήφων. Σε περίπτωση δύο (2) άγονων εκλογικών διαδικασιών, η εκλογική διαδικασία διεξάγεται μέσω επιστολικής ή ηλεκτρονικής ψήφου εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερών από την τελευταία άγονη ψηφοφορία, ενώ, σε περίπτωση που και η διαδικασία αυτή αποβεί άγονη, το αρμόδιο για την διενέργεια των εκλογών όργανο διεξάγει κλήρωση, μεταξύ των δύο (2) ή τριών (3), κατά περίπτωση (προ)επιλεγέντων από το Συμβούλιο υποψηφίων, για την ανάδειξη του Πρύτανη. Η διαδικασία και ο τρόπος διεξαγωγής των ανωτέρω ψηφοφοριών και της κληρώσεως, καθώς και κάθε αναγκαία σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ο Πρύτανης διορίζεται με απόφαση του Συμβουλίου, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για τετραετή θητεία, χωρίς δυνατότητα επανεκλογής για δεύτερη συνεχή θητεία στο ίδιο ίδρυμα (άρθρο 8 παρ. 15 – 16), ενώ για τον διορισμό του, ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων εκδίδει διαπιστωτική πράξη. Ως προς τις αρμοδιότητες του Πρύτανη, ο νόμος προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι προΐσταται του Ιδρύματος και το διευθύνει, εποπτεύει την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του, επιβλέπει την τήρηση των νόμων, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού, μεριμνά για την συνεργασία των οργάνων του Ιδρύματος, των διδασκόντων και των φοιτητών και εκπροσωπεί το Ίδρυμα δικαστικώς και εξωδίκως. Επίσης, ο Πρύτανης συγκαλεί την Σύγκλητο, καταρτίζει και αναμορφώνει τον ετήσιο τακτικό οικονομικό προϋπολογισμό και τελικό οικονομικό απολογισμό του Ιδρύματος καθώς και τον ετήσιο απολογισμό δραστηριοτήτων του, προκηρύσσει τις θέσεις καθηγητών, διορίζει τον Κοσμήτορα, εκδίδει τις πράξεις διορισμού του προσωπικού του Ιδρύματος, κατανέμει τις πιστώσεις, οργανώνει και καταργεί τα προγράμματα σπουδών, με απόφασή του εκδιδόμενη ύστερα από γνώμη της Συγκλήτου και εγκρινόμενη από το Συμβούλιο, μετέχει χωρίς ψήφο στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου και μπορεί να μετέχει, επίσης, χωρίς ψήφο στις συνεδριάσεις όλων των λοιπών συλλογικών οργάνων του Ιδρύματος (άρθρο 8 παρ. 18). Τρίτον, σχετικά με την Σύγκλητο του Ιδρύματος, ο νόμος (άρθρο 8 παρ. 19 – 20 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 2 παρ. 9 – 11 του Ν. 4076/2012) ορίζει ότι αποτελείται από τον Πρύτανη, τους Κοσμήτορες, τους Προέδρους των Τμημάτων μέχρι δύο (2) ανά Σχολή, από έναν (1)

εκπρόσωπο των προπτυχιακών, μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκόντων και από έναν εκπρόσωπο κάθε κατηγορίας προσωπικού, ενώ, ως προς την ακριβή σύνθεση, τον αριθμό των μελών της Συγκλήτου με δικαίωμα ψήφου και τις σχετικές λεπτομέρειες εφαρμογής, ο νόμος παραπέμπει στον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος (άρθρο 8 παρ. 19). Επίσης, ο νόμος, στο άρθρο 8 παρ. 20, όπως ισχύει, καθορίζει τις αρμοδιότητες της Συγκλήτου, με έμφαση στην χάραξη της εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής του Ιδρύματος και, ιδίως, αναθέτει σε αυτήν το τεκμήριο αρμοδιότητας, υπό την έννοια ότι ασκεί όσες αρμοδιότητες δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα του Ιδρύματος (το οποίο, αρχικά, ο Ν. 4009/2011, στο άρθρο 8 παρ. 18 περίπτ. ιη', καθιέρωνε υπέρ του Πρύτανη), καθώς και την αρμοδιότητα αναλήψεως πρωτοβουλιών για την συνεργασία του Ιδρύματος με εκπαιδευτικά ή μορφωτικά ιδρύματα και επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (την οποία, αρχικά, το άρθρο 8, παρ. 10, περίπτ. ε', του Ν. 4009/2011 ανέθετε στο Συμβούλιο του Ιδρύματος). Τέταρτον, σε ό,τι αφορά τον Κοσμήτορα της Σχολής, οι διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 2 – 6 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 3 παρ. 1 – 5 του Ν. 4076/2012, καθορίζουν τα προσόντα των υποψηφίων, οι οποίοι πρέπει να είναι αναγνωρισμένου κύρους καθηγητές πρώτης βαθμίδας της Σχολής με διοικητική εμπειρία, την διαδικασία εκλογής του Κοσμήτορα από τους καθηγητές και τους υπηρετούντες λέκτορες της Σχολής, με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία και με την απόλυτη πλειοψηφία των εκλεκτόρων, τον διορισμό του από τον Πρύτανη για τετραετή θητεία, καθώς και τον ρόλο του Συμβουλίου στην σχετική διαδικασία, το οποίο περιορίζεται στην (προ)επιλογή, εφόσον είναι ενδεκαμελές δύο (2) και, εφόσον είναι δεκαπενταμελές, τριών (3) υποψηφίων μεταξύ αυτών που συγκεντρώνουν τα τυπικά προσόντα και ύστερα από εκτίμηση των ουσιαστικών τους προσόντων. Εξάλλου, ο Κοσμήτορας δεν έχει πλέον την αρμοδιότητα συγκροτήσεως των επιτροπών «επιλογής και εξέλιξης Καθηγητών» του άρθρου 19 του Ν. 4009/2011, την οποία του είχε αναθέσει αρχικά η διάταξη του άρθρου 9 παρ. 5, περίπτ. ε', του ίδιου νόμου, και η οποία ανατίθεται εφεξής στην Συνέλευση του Τμήματος, αλλά διατηρεί την σχετική αρμοδιότητα μόνο ως προς τις «επιτροπές αξιολόγησης» των καθηγητών του άρθρου 21 του Ν. 4009/2011. Εξάλλου, ως προς το εκπαιδευτικό προσωπικό των Α.Ε.Ι., στο άρθρο 16 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 34 παρ. 12 και 22 του Ν. 4115/2013 (Α' 24) ορίζεται, κυρίως, ότι το εκπαιδευτικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους Καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε Καθηγητές πρώτης βαθμίδας (Καθηγητές) Αναπληρωτές Καθηγητές και Επίκουρους Καθηγητές. Οι Καθηγητές και οι Αναπληρωτές Καθηγητές εκλέγονται ως μόνιμοι, ενώ οι Επίκουροι Καθηγητές εκλέγονται για τετραετή θητεία με δυνατότητα ανανεώσεως για άλλη μία θητεία μετά από κρίση. Οι θέσεις των καθηγητών είναι ενιαίες, ανήκουν στο Ίδρυμα και κατανέμονται και ανακατανέμονται στις Σχολές προπτυχιακών σπουδών σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των Σχολών αυτών, με εισήγηση του Πρύτανη και απόφαση της Συγκλήτου. Η διδασκαλία των μαθημάτων στα Α.Ε.Ι. καθώς και η άσκηση των λοιπών διδακτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων μπορεί να ανατίθενται, με ατομικές συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, διάρκειας ενός έως τριών ακαδημαϊκών ετών, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, σε «εντεταλμένους διδασκάλους». Επίσης, είναι δυνατή, με απόφαση της Κοσμητείας της οικείας σχολής, η «μετάκληση» καθηγητών σε κενές θέσεις καθηγητή πρώτης βαθμίδας, η δυνατότητα να καλούνται, ως «επισκέπτες καθηγητές», καταξιωμένοι έλληνες ή αλλοδαποί επιστήμονες, καθώς και, ως «επισκέπτες μεταδιδακτορικοί ερευνητές», έλληνες ή αλλοδαποί νέοι επιστήμονες κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ενώ, με τον Οργανισμό του Ιδρύματος, μπορεί να προβλέπονται οι όροι

και οι προϋποθέσεις συμμετοχής «συνταξιούχων καθηγητών» αποκλειστικά σε προγράμματα μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών. Εξάλλου, με τις διατάξεις του άρθρου 29 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 34 παρ. 16 του Ν. 4115/2013 και το άρθρο 39 παρ. 27 του Ν. 4186/2013 (Α' 193), ρυθμίζονται το υπηρεσιακό καθεστώς και οι αρμοδιότητες των ειδικών κατηγοριών διδακτικού και εργαστηριακού προσωπικού του ιδρύματος, δηλ. του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) και των πανεπιστημιακών υποτρόφων. Περαιτέρω, τα άρθρα 77 και 78 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 5 του Ν. 4076/2012, τα άρθρα 34 και 48 του Ν. 4115/2013 και το άρθρο 39 του Ν. 4186/2013, περιέχουν μεταβατικές διατάξεις σχετικά με τα υπηρετούντα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. και τα μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι., οι οποίες ρυθμίζουν την αντιστοιχία των βαθμίδων, θέματα εκκρεμών διαδικασιών εκλογής και εξέλιξης, καθώς και τα της τύχης των υπηρετούντων μόνιμων και με θητεία λεκτόρων Α.Ε.Ι. και καθηγητών εφαρμογών Τ.Ε.Ι. Τέλος, με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 4076/2012 ορίστηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: α) η θητεία των μονομελών και συλλογικών οργάνων διοικήσεως των Α.Ε.Ι., η οποία ολοκληρώνεται την 31η Αυγούστου 2012, σύμφωνα με το νομοθετικό καθεστώς που ίσχυε κατά τον χρόνο εκλογής τους, παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2012, η ανάδειξη των νέων οργάνων πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει, η δε πρώτη εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη του Πρύτανη ολοκληρώνεται υποχρεωτικά έως και την 30ή Νοεμβρίου 2012 (παρ. 1), β) η θητεία των λοιπών μονομελών οργάνων, ολοκληρώνεται σύμφωνα με το νομοθετικό καθεστώς του χρόνου εκλογής τους, στη συνέχεια δε αναδεικνύονται δυνάμει των διατάξεων του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει (παρ. 2) και γ) οι ρυθμίσεις για τα Πανεπιστήμια εφαρμόζονται αναλόγως και για τα Τ.Ε.Ι., εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά με ρητή ειδική διάταξη νόμου (παρ. 6).7. Επειδή, κατ' επίκληση των μνημονευόμενων στην προηγούμενη σκέψη εξουσιοδοτικών διατάξεων, εκδόθηκαν οι ακόλουθες υπουργικές αποφάσεις: α) η Φ.122.1/311/125673α/Β2/4.11.2011 απόφαση της Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, με θέμα «Εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου κάθε Α.Ε.Ι.» (ΦΕΚ 2503/4.11.2011, τ. Β'), με βάση την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 80, παρ. 22, περίπτ. δ', του Ν. 4009/2011, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 47 περίπτ. δ' του Ν. 4025/2011, β) η Φ.122.1/309/125673/Β2/ 2.11.2011 απόφαση της ίδιας Υπουργού, με θέμα «Εφαρμογή του συστήματος ταξινομικής ψήφου, κατά τη διαδικασία εκλογής των καθηγητών – εσωτερικών μελών του Συμβουλίου κάθε Α.Ε.Ι.» (ΦΕΚ 2436/2.11.2011, τ. Β'), κατ' επίκληση της εξουσιοδοτικής διατάξεως του άρθρου 8, παρ. 4, περίπτ. β', τελευταίο εδάφιο, του Ν. 4009/2011, γ) η Φ.122.1/764/112039/Β2/21.9.2012 απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, με θέμα «Εκλογική διαδικασία με ηλεκτρονική και επιστολική ψήφο για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι.» (ΦΕΚ 2564/21.9.2012, τ. Β'), κατ' επίκληση των εξουσιοδοτικών διατάξεων του άρθρου 8, παρ. 4, περίπτ. β' και 16 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 2 παρ. 3 και 8 του Ν. 4076/2012, η οποία, μεταξύ άλλων, όρισε, στην μεταβατική διάταξη του άρθρου 13 παρ. 1 αυτής, ότι για τη διενέργεια των εκλογών αναδείξεως των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου και του Πρύτανη των Α.Ε.Ι. με κάλλη εφαρμόζεται αναλογικά η ως άνω (υπό α') υπουργική απόφαση περί εκλογικής διαδικασίας προσαρμοσμένη με την κείμενη νομοθεσία (Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4076/2012) και καθ' ο μέρος δεν είναι αντίθετη με αυτή και

δ) η ήδη προσβαλλόμενη Φ.122.1/908/144145/B2/ 16.11.2012 απόφαση του αυτού Υπουργού, με βάση τις ίδιες εξουσιοδοτικές διατάξεις κατ' επίκληση των οποίων εκδόθηκε η ανωτέρω (υπό γ') απόφαση. Η απόφαση αυτή, πέραν των «γενικών διατάξεων» του Κεφαλαίου Α' αυτής, οι οποίες αφορούν στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως, στα όργανα διενέργειας των εκλογών καθώς και στην υποβολή υποψηφιοτήτων, την ανακήρυξη υποψηφίων και τους εκλογικούς καταλόγους, «κωδικοποιεί», στα επόμενα Κεφάλαια, τις προαναφερόμενες κανονιστικές υπουργικές αποφάσεις σχετικά με την «εκλογική διαδικασία με κάλπη (Κεφ. Β'), με την «ηλεκτρονική» και «επιστολική» ψήφο (Κεφ. Γ', Δ' και Ε'), καθώς και με την «εφαρμογή συστήματος ταξινομικής ψήφου» (Κεφ. Στ'), τις οποίες και ανακαλεί «εξ' υπαρχής» με την μεταβατική διάταξη του άρθρου 25 παρ. 2 αυτής, προβλέποντας, ωστόσο, στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου, ότι «οι εκλογικές διαδικασίες ανάδειξης των οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι. που διενεργήθηκαν κατά τα προβλεπόμενα στις ανακαλούμενες ... υπουργικές αποφάσεις δεν θίγονται». Εξάλλου, μετά την άσκηση της υπό κρίση αίτησεως, εκδόθηκε η Φ.122.1/184/16376/B2/ 6.2.2013 απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, με θέμα «Διαδικασία ανάδειξης των μονομελών οργάνων των ΑΕΙ μέσω εκλογικής διαδικασίας με ηλεκτρονική ψήφο» (ΦΕΚ 353/19.2.2013, τ. Β'), βάσει της εξουσιοδοτικής διατάξεως της παρ. 7 του άρθρου 12 του Ν. 4076/2012, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 44 παρ. 16 του Ν. 4115/2013 (Α' 24/30.1.2013, τ. Α'). Στην τελευταία αυτή διάταξη προβλέπεται ότι η ανάδειξη των μονομελών οργάνων των ΑΕΙ (δηλ. του Πρύτανη, του Κοσμήτορα και του Προέδρου Τμήματος) δύναται να λαμβάνει χώρα μέσω εκλογικής διαδικασίας με ηλεκτρονική ψήφο, «χωρίς την προγενέστερη διενέργεια αυτής με κάλπη». Ενόψει της δυνατότητας αυτής, το πεδίο εφαρμογής της προσβαλλόμενης «κωδικοποιητικής» υπουργικής αποφάσεως περιορίζεται, ουσιαστικά, στην ανάδειξη των «εσωτερικών» μελών του Συμβουλίου του οικείου Ιδρύματος.

8. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα, κατά το μέρος που προβλέπει το σύστημα ταξινομικής ψήφου, διότι η νέα εξουσιοδοτική διάταξη, όπως διαμορφώθηκε με το Ν. 4076/2012, δεν αναφέρεται στο εν λόγω εκλογικό σύστημα και, ως εκ τούτου, η σχετική ρύθμιση της προσβαλλόμενης αποφάσεως στερείται νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως. Συναφώς, προβάλλεται ότι, μετά την θέση σε ισχύ του Ν. 4076/2012, έχει καταργηθεί η αρχικώς εκδοθείσα υπουργική απόφαση περί εφαρμογής του συστήματος ταξινομικής ψήφου (Φ. 122.1/309/125673/B2/2.11.2011), η οποία είχε εκδοθεί βάσει της εξουσιοδοτικής διατάξεως του άρθρου 8, παρ. 4, περίπτ. β', του Ν. 4009/2011, όπως ίσχυε αρχικά.

9. Επειδή, η προσβαλλόμενη απόφαση, στο σημείο 1 του προοιμίου αυτής, μνημονεύει τις εξουσιοδοτικές διατάξεις κατ' επίκληση των οποίων εκδόθηκε και, συγκεκριμένα, τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε, ιδίως, με το άρθρο 2, παρ. 3 και 8 του Ν. 4076/2012. Ειδικότερα, ως προς το ζήτημα της εκλογής των «εσωτερικών» μελών του Συμβουλίου, στο οποίο αφορά, στην ουσία, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως, η κρίσιμη διάταξη του άρθρου 8, παρ. 4, περίπτ. β', του Ν. 4009/2011, όπως είχε τροποποιηθεί αρχικά με το άρθρο 47, περίπτ. α', του Ν. 4025/2011, όριζε τα εξής: «β) Τα εσωτερικά μέλη εκλέγονται από το σύνολο των καθηγητών του οικείου ιδρύματος με ενιαίο ψηφοδέλτιο και με σημείωση από τους εκλογείς δίπλα από το όνομα των υποψηφίων της σειράς προτίμησης με διαδοχικούς ακέραιους αριθμούς (σύστημα ταξινομικής ψήφου). Στην εκλογή συμμετέχουν και οι λέκτορες των Πανεπιστημίων/καθηγητές εφαρμογών των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι υπηρετούν στο ίδρυμα σύμφωνα με τα άρθρα 77 και 78, αντίστοιχα. “Αν ο αριθμός των υποψηφίων είναι μικρότερος από τον αριθμό των εκλόγιμων

θέσεων, οι εκλογές ματαιώνονται και επαναπροκηρύσσονται ... μέσα σε επτά ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή υποψηφιοτήτων. Τα εσωτερικά μέλη ανά σχολή δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα δύο, εκτός αν το πηλίκο του αριθμού των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου, πλην του φοιτητή, δια του αριθμού των σχολών του ιδρύματος είναι μεγαλύτερο του δύο. Ο περιορισμός του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται αν, παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των υποψηφίων υπερβαίνει τον αριθμό των εκλόγιμων θέσεων, η κάλυψη του συνόλου των θέσεων αυτών καθίσταται αδύνατη λόγω του περιορισμού". Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται άπαξ σε προθεσμία ενός μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα θέματα που αφορούν την εφαρμογή του συστήματος της ταξινομικής ψήφου». Ακολούθως, το άρθρο 2 παρ. 3 του Ν. 4076/2012 όρισε τα εξής: «Η πρώτη και η δεύτερη περίοδος της περίπτωσης β' της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 4009/2011 (Α' 195) τροποποιείται ως εξής: "β) Τα εσωτερικά μέλη εκλέγονται από το σύνολο των καθηγητών του οικείου ιδρύματος με ενιαίο ψηφοδέλτιο και με σημείωση της εκλογής δίπλα από το όνομα των υποψηφίων της σειράς προτίμησης με διαδοχικούς ακέραιους αριθμούς (σύστημα ταξινομικής ψήφου). Στην εκλογή συμμετέχουν και οι υπηρετούντες λέκτορες των Πανεπιστημίων/καθηγητών εφαρμογών των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι υπηρετούν στο ίδρυμα, σύμφωνα με τα άρθρα 77 και 78. Τα εσωτερικά μέλη ανά Σχολή δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα δύο. Σε περίπτωση δύο (2) διαδοχικών άγονων εκλογικών διαδικασιών, των οποίων το μεταξύ τους διάστημα δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις τρεις (3) εργάσιμες ημέρες, το αρμόδιο για τη διενέργεια των εκλογών όργανο υποχρεούται στη διεξαγωγή της εκλογικής διαδικασίας μέσω επιστολικής ή ηλεκτρονικής ψήφου, το αργότερο εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των επτά (7) ημερών από την τελευταία άγωνα ψηφοφορία. Σε περίπτωση άγονης εκλογικής διαδικασίας μέσω επιστολικής ή ηλεκτρονικής ψήφου, τότε υποχρεωτικά, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερών, ως εσωτερικά μέλη του Συμβουλίου διορίζονται οι αρχαιότεροι καθηγητές πρώτης βαθμίδας του ιδρύματος, με τους περιορισμούς του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου [κατά το οποίο, δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιοι καθηγητές οι οποίοι αποχωρούν από την υπηρεσία πριν από τη λήξη της τετραετούς θητείας των μελών του Συμβουλίου]. Η διαδικασία και ο τρόπος διενέργειας των ανωτέρω ψηφοφοριών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσης παραγράφου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού». Από τον συνδυασμό των ως άνω διατάξεων προκύπτει ότι η αναφορά, στο άρθρο 2 παρ. 3 του Ν. 4076/2012, στην «πρώτη και δεύτερη περίοδο» της τροποποιούμενης διατάξεως (του άρθρου 8, παρ. 4, περίπτ. β', όπως ίσχυε) έχει γίνει εκ παραδρομής, διότι υπό διαφορετική ερμηνευτική εκδοχή, αν δηλ. η τροποποίηση αφορά μόνο την πρώτη και δεύτερη περίοδο της επίμαχης διατάξεως, το κείμενο που προκύπτει δεν έχει νόημα και συνέπεια, ιδίως ως προς τη ρύθμιση για τον περιορισμό του αριθμού των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου ανά Σχολή. Εξάλλου, στην τροποποιητική διάταξη του άρθρου 2 παρ. 3 του Ν. 4076/2012 μνημονεύεται ρητώς το «σύστημα ταξινομικής ψήφου», ενώ και η παρεχόμενη με την ίδια διάταξη εξουσιοδότηση για την έκδοση αποφάσεως του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού αφορά στην διαδικασία και τον τρόπο διενέργειας των ψηφοφοριών, καθώς και σε κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της «παρούσας παραγράφου». Με τα δεδομένα αυτά, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο εξεταζόμενος λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στερείται εξουσιοδοτικού ερείσματος, κατά το μέρος που περιλαμβάνει

διατάξεις για το σύστημα ταξινόμικής ψήφου. Περαιτέρω, ο ειδικότερος ισχυρισμός των αιτούντων ως προς την ισχύ της αρχικής υπουργικής απόφασης περί εφαρμογής του συστήματος ταξινόμικής ψήφου, μετά την θέση σε ισχύ του Ν. 4076/2012, είναι απορριπτέος, αφενός, ως αλυσιτελώς προβαλλόμενος, εφόσον η ίδια ρύθμιση περιλαμβάνεται στην προσβαλλόμενη «κωδικοποιητική» υπουργική απόφαση και, αφετέρου, ως αβάσιμος διότι η επίμαχη (αρχική) υπουργική απόφαση δεν καταργήθηκε με την κατάργηση της εξουσιοδοτικής διατάξεως κατ' επίκληση της οποίας είχε εκδοθεί, αφού δεν περιελήφθη στο Ν. 4076/2012 ρητή σχετική πρόβλεψη (βλ. σχετ. ΣτΕ 1222/2009, σκ. 7, 732/2006, σκ. 5, 3023/1990, σκ. 3), αλλά ανακλήθηκε, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 25 παρ. 2 και 3 της προσβαλλόμενης «κωδικοποιητικής» υπουργικής απόφασης.

10. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη και ακυρωτέα, διότι εκδόθηκε κατ' επίκληση της εξουσιοδοτικής διατάξεως του άρθρου 8, παρ. 4, εδάφ. β', του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 3 του Ν. 4076/2012, η οποία, κατά παράβαση του άρθρου 43, παρ. 2, δεύτερο εδάφιο, του Συντάγματος, εξουσιοδοτεί τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού (ήδη Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων) να ρυθμίσει ζήτημα ευρύ και ιδιαίτερης σημασίας, για την ρύθμιση του οποίου αποδέκτης της σχετικής εξουσιοδότησεως αρμόδιος είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 43, παρ. 2, πρώτο εδάφιο, του Συντάγματος. Ειδικότερα, προβάλλεται ότι η εξουσιοδότηση αυτή είναι τόσο γενική και αόριστη ώστε να καταλείπει στην διοίκηση απόλυτη ευχέρεια καθορισμού του εκλογικού συστήματος και της διαδικασίας εκλογής. Ως προς το εκλογικό σύστημα, κατά τους ισχυρισμούς των αιτούντων, η νομοθετική ρύθμιση, πέραν του χαρακτηρισμού της ψήφου ως «ταξινόμικής», στερείται παντός ουσιαστικού περιεχομένου σε σχέση με το εκλογικό σύστημα και τον τρόπο τελικής επιλογής των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου.

11. Επειδή, η προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση με τον τίτλο «Κωδικοποίηση διαδικασιών ανάδειξης των οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι. και σύστημα ταξινόμικής ψήφου», επικαλείται στο προοίμιό της, ως εξουσιοδοτικό έρεισμα, τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε, ιδίως, με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 3 και 8 του Ν. 4076/2012, όπως αυτές παρατίθενται ανωτέρω στη σκ. 6. Στις διατάξεις αυτές καθιερώνεται η εκλογική διαδικασία αναδείξεως των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου και του Πρύτανη των Α.Ε.Ι. τόσο μέσω κάλπης όσο και μέσω ηλεκτρονικής και επιστολικής ψήφου, σε περίπτωση δύο (2) διαδοχικών άγονων εκλογικών διαδικασιών με κάλπη. Ως προς τον τρόπο αναδείξεως του Πρύτανη, ο νόμος ορίζει ότι εκλέγεται με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία, από τους καθηγητές και τους υπηρετούντες λέκτορες του Ιδρύματος, ενώ, για την εκλογή των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου από το σύνολο των καθηγητών του οικείου Ιδρύματος, ο νόμος καθιερώνει «σύστημα ταξινόμικής ψήφου» το οποίο, στην εξουσιοδοτική διάταξη χαρακτηρίζεται ως το σύστημα στο οποίο η εκλογή γίνεται «με ενιαίο ψηφοδέλτιο και με σημείωση της εκλογής δίπλα στο όνομα των υποψηφίων της σειράς προτιμήσεως με διαδοχικούς ακέραιους αριθμούς». Στην αιτιολογική έκθεση του νόμου αναφέρεται σχετικά ότι το επίμαχο σύστημα εισάγεται «ώστε να διασφαλισθεί η ισόρροπη εκπροσώπηση της κοινότητας του Ιδρύματος στο Συμβούλιο, χωρίς αποκλεισμούς ή κυριαρχία επιμέρους αντιλήψεων», ενώ, στο πλαίσιο επιδιώξεως, προφανώς, του ίδιου στόχου, η εξουσιοδοτική διάταξη προβλέπει, επίσης, ότι τα εσωτερικά μέλη του Συμβουλίου ανά Σχολή δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα δύο. Σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του καθιερούμενου από την εξουσιοδοτική διάταξη συστήματος της ταξινόμικής ψήφου για την εκλογή των καθηγητών-εσωτερικών μελών του Συμβουλίου κάθε Α.Ε.Ι., η προσβαλλόμενη

υπουργική απόφαση ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με: α) τον τρόπο καταρτίσεως των ψηφοδελτίων, τα οποία απεικονίζονται στο Παράρτημα της αποφάσεως, β) τον τρόπο της ψηφοφορίας και γ) τον τρόπο καταμέτρησης των ψήφων, τον υπολογισμό του εκλογικού μέτρου, τον συντελεστή βαρύτητας των ψηφοδελτίων καθώς και τον τρόπο εκλογής ή αποκλεισμού των υποψηφίων σε κάθε γύρο καταμέτρησης, μέχρις ότου καλυφθούν όλες οι εκλόγιμες θέσεις. Με τα δεδομένα αυτά, η παροχή εξουσιοδοτήσεως για την ρύθμιση με υπουργική απόφαση της διαδικασίας και του τρόπου διεξαγωγής της ψηφοφορίας με κάλπη και, ενδεχομένως, με ηλεκτρονική – επιστολική ψήφο, δεν παραβιάζει, κατά τα νεομολογημένα (Σ.τ.Ε. 1210/2010, 2667/2001, 2967, 2820/1999, 1370/1985), το άρθρο 43, παρ. 2, εδάφιο δεύτερο, του Συντάγματος, δεδομένου ότι αφορά σε ζητήματα λεπτομερειακού και τεχνικού χαρακτήρα, η βασική ρύθμιση των οποίων περιλαμβάνεται στο νόμο. Περαιτέρω, σε ό,τι αφορά το «σύστημα ταξινομικής ψήφου» για την ανάδειξη των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου κάθε Α.Ε.Ι., ο νόμος, πέραν των ρυθμίσεων που αναφέρονται στα προσόντα εκλογιμότητας των υποψηφίων, στο δικαίωμα του εκλέγειν, καθώς και στην επιλογή μέχρι δύο (2) εσωτερικών μελών του Συμβουλίου ανά Σχολή, προσδιορίζει με σαφήνεια τα βασικά χαρακτηριστικά του επίμαχου εκλογικού συστήματος που συνίστανται, πρώτον, στην συγκρότηση του εκλογικού σώματος, αποτελούμενου από το σύνολο των καθηγητών του οικείου Ιδρύματος, δεύτερον, στην διεξαγωγή της ψηφοφορίας με ενιαίο ψηφοδέλτιο και, τρίτον, στην σημείωση από τους εκλογείς δίπλα στο όνομα των υποψηφίων της σειράς προτιμήσεως με διαδοχικούς ακέραιους αριθμούς. Ενόψει των βασικών αυτών επιλογών του νομοθέτη, η παροχή εξουσιοδοτήσεως για την ρύθμιση, με υπουργική απόφαση, των προαναφερόμενων ζητημάτων εφαρμογής του καθιερούμενου στο νόμο εκλογικού συστήματος, δεν αντίκειται στο άρθρο 43, παρ. 2, εδάφιο δεύτερο, του Συντάγματος, στο μέτρο που τα ζητήματα που καταλείπονται προς ρύθμιση με υπουργική απόφαση έχουν, προεχόντως, χαρακτήρα τεχνικών ζητημάτων εφαρμογής ενός σχετικά πολύπλοκου εκλογικού συστήματος, η ρύθμιση του οποίου απαιτεί εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις (πρβλ. ΣτΕ 3539/2003, 3472/2001). Κατά συνέπεια, ο εξεταζόμενος λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

12. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί, διότι η επίμαχη «κωδικοποίηση» δεν στηρίζεται σε ειδική εξουσιοδότηση ενώ, εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 του Ν. 4048/2012 (Α΄ 34), η κωδικοποίηση αμιγώς κανονιστικών διατάξεων γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργών. Όπως έχει κριθεί, για την κωδικοποίηση κανονιστικών διατάξεων απαιτείται ειδική νομοθετική εξουσιοδότηση (βλ. Π.Ε. 154/2007, 168/2003, πρβλ. ΣτΕ 2229/1989 7μ.). Ωστόσο, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης υπουργικής αποφάσεως, αυτή δεν αποτελεί μία απλή, συστηματική διατύπωση σε ενιαίο κείμενο ισχυουσών διατάξεων, καθ' όσον θεσπίζει το πρώτον και νέους κανόνες δικαίου, αφενός, με την συμπερίληψη εν μέρει διαφορετικών ρυθμίσεων από τις μέχρι τότε ισχύουσες και «κωδικοποιούμενες» υπουργικές αποφάσεις, ιδίως σε σχέση με την αρχική απόφαση που ρύθμιζε την εκλογική διαδικασία (βλ. π.χ. άρθρα 1 έως 3, 7 παρ. 4, 9 της προσβαλλόμενης αποφάσεως) και, αφετέρου, με την ανάκληση των «κωδικοποιούμενων» προγενέστερων υπουργικών αποφάσεων (άρθρο 25 παρ. 2 και 3 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, βλ. ΣτΕ 3182/2008 7μ.). Συνεπώς, δεν πρόκειται για επίσημη κωδικοποίηση στερούμενη κανονιστικού χαρακτήρα, αλλά για νέα ρύθμιση της εν γένει εκλογικής διαδικασίας. Με τα δεδομένα αυτά, ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Περαιτέρω, ο επί μέρους ισχυρισμός των αιτούντων περί παραβάσεως εν προκειμένω

του (τότε ισχύοντος και ήδη καταργηθέντος με το άρθρο 5 του Ν. 4142/2013, Α' 83/9.4.2013) άρθρου 19 παρ. 2 του Ν. 4048/2012, πέραν του απαραδέκτου της προβολής του το πρώτον, με το υπόμνημα που κατέθεσαν οι αιτούντες μετά τη συζήτηση της υποθέσεως, εντός της χορηγηθείσης από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου προθεσμίας, είναι, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμος και απορριπτέος, διότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της επίμαχης διατάξεως, η οποία αφορά σε επίσημη κωδικοποίηση κανονιστικών διατάξεων.

13. Επειδή, ακολούθως, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη και ακυρωτέα, ως εκδοθείσα κατ' επίκληση των προαναφερόμενων διατάξεων του άρθρου 8 του Ν. 4009/2011, όπως ισχύουν, οι οποίες, προβλέποντας την εκλογή «εξωτερικών» μελών στο Συμβούλιο των Α.Ε.Ι., πλήττουν τις αρχές της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της πλήρους αυτοδιοικήσεως των Α.Ε.Ι., κατά παράβαση του άρθρου 16 του Συντάγματος. Ειδικότερα, σε σχέση με την αρχή της πλήρους αυτοδιοικήσεως των Α.Ε.Ι., ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως περιλαμβάνει τέσσερα σκέλη, με τα οποία προβάλλονται ως αντισυνταγματικές οι ακόλουθες ρυθμίσεις: α) η συμμετοχή «τρίτων» ιδιωτών, που δεν διαθέτουν την ακαδημαϊκή ιδιότητα, ούτε προσόντα αντίστοιχα με εκείνα των μελών Δ.Ε.Π. των ελληνικών Α.Ε.Ι. και δεν έχουν την ιδιότητα του δημοσίου λειτουργού, ως εξωτερικών μελών στο Συμβούλιο του οικείου Α.Ε.Ι., β) η μη εκλογιμότητα, ως εξωτερικών μελών του Συμβουλίου, των εν ενεργεία καθηγητών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής και των συνταξιούχων καθηγητών του ίδιου Α.Ε.Ι., κατά παράβαση του άρθρου 4 του Συντάγματος, σε βάρος των ακαδημαϊκών δασκάλων, ιδίως δε των καθηγητών της ημεδαπής, χωρίς προφανείς λόγους δημοσίου συμφέροντος, γ) η μη θέσπιση, με την επιφύλαξη του ήδη αναφερθέντος κωλύματος οικονομικής συναλλαγής (του άρθρου 8, παρ. 5, περίπτ. α' του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει), οιοδήποτε επαγγελματικού ασυμβίβαστου των εξωτερικών μελών του Συμβουλίου του Α.Ε.Ι., αναφορικά με την ιδιότητά τους αυτή, πράγμα που είναι απαραίτητο, λόγω της ιδιότητάς τους και των καθηκόντων τους, ώστε να διασφαλίζονται οι συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές της αξιοκρατίας και της διαφάνειας, και δ) η επιλογή των εξωτερικών μελών του Συμβουλίου από ένα εξαιρετικά μικρό σε αριθμό εκλεκτορικό σώμα, αποτελούμενο αποκλειστικά από καθηγητές του οικείου Α.Ε.Ι. (δηλ. τα εσωτερικά μέλη του Συμβουλίου), χωρίς την ισότιμη συμμετοχή και των λοιπών παραγόντων της ακαδημαϊκής κοινότητας (φοιτητών και διοικητικού προσωπικού), κατά παράβαση της αρχής της πλήρους αυτοδιοικήσεως των Α.Ε.Ι.

14. Επειδή, το ισχύον Σύνταγμα, στο άρθρο 16, ορίζει, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες· η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον υπακοής στο Σύνταγμα. 2. ... 3. ... 4. ... 5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους ... 6. Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί επίσης δημόσιο λειτουργήμα, με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει. Τα σχετικά με την κατάσταση όλων αυτών των προσώπων καθορίζονται από τους οργανισμούς των οικείων ιδρυμάτων ... 7. ... 8. ... 9. ...». Σύμφωνα με τις συνταγματικές αυτές διατάξεις, η ανώτατη εκπαίδευση, η οποία έχει ως αποστολή την προαγωγή και μετάδοση της επιστημονικής γνώσεως μέσω της έρευνας και της διδασκαλίας, παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα

δημοσίου δικαίου. Με τις ίδιες διατάξεις καθορίζονται οι βασικές αρχές που διέπουν την παροχή της ανώτατης εκπαίδευσης, για την οποία θεσπίζονται συγκεκριμένα οργανωτικά και λειτουργικά πλαίσια που οριοθετούν την δράση όχι μόνο της διοικήσεως αλλά και του κοινού νομοθέτη. Οι αρχές αυτές είναι, αφενός, η αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας και, αφετέρου, η αρχή της πλήρους αυτοδιοικήσεως (ΣτΕ 2801/1984 Ολομ., 411/2008, Π.Ε. 144/2008 Ολομ., κ.ά.). Η αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας, η οποία εγγυάται την αδέσμευτη επιστημονική σκέψη, έρευνα και διδασκαλία, αποτελεί ατομικό δικαίωμα του πανεπιστημιακού ερευνητή ή διδασκάλου, το οποίο ασκείται ως οργανωμένη δραστηριότητα εντός του πλαισίου λειτουργίας των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Η ελευθερία αυτή είναι, ως προς το περιεχόμενο και την μέθοδο της διδασκαλίας και της έρευνας, απόλυτη και ισχύει έναντι πάντων, μη επιδεχόμενη άλλους περιορισμούς πέραν εκείνων που απορρέουν από την υποχρέωση σεβασμού, εκ μέρους του πανεπιστημιακού διδασκάλου ή ερευνητή, των λοιπών διατάξεων του Συντάγματος (ΣτΕ 2786-8/1984 Ολομ.). Από την εν λόγω αρχή απορρέει η υποχρέωση του κοινού νομοθέτη, κατά την οργάνωση των καθηκόντων των μελών του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, να διασφαλίζει την ακώλυτη άσκηση του έργου τους (ΣτΕ 1731/1986 Ολομ., 2786, 2801/1984 Ολομ., 81/2007, 3479/2001 κ.ά.). Η αρχή της πλήρους αυτοδιοικήσεως των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων έχει ως περιεχόμενο την εξουσία των εν λόγω ιδρυμάτων να αποφασίζουν για τις δικές τους υποθέσεις με δικά τους όργανα, τα οποία καθορίζονται μεν από τον κοινό νομοθέτη, απαρτίζονται όμως από πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα ή μετέχουν, κατά τα ανωτέρω, στην πραγματοποίηση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής αποστολής τους. Ως αναγκαίο περιορισμό της πλήρους αυτοδιοικήσεως των Α.Ε.Ι., οι ίδιες συνταγματικές διατάξεις καθιερώνουν την κρατική εποπτεία επί των ιδρυμάτων αυτών, περιεχόμενο της οποίας είναι, κατά την έννοια του Συντάγματος, ο έλεγχος νομιμότητας, από κρατικό όργανο, των πράξεων των οργάνων τους (ΣτΕ 874/1992 Ολομ., 2801/1984 Ολομ.). Περαιτέρω, η ως άνω εξουσία, στην οποία περιλαμβάνεται, προεχόντως, η επιλογή του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού των Α.Ε.Ι., περιορίζεται, ως αμιγώς διοικητική, στην εφαρμογή των κανόνων δικαίου που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία τους και δεν περιλαμβάνει και το δικαίωμα θεσπίσεως των σχετικών κανόνων ή της συμπράξεως στην παραγωγή τους κατά τρόπο δεσμευτικό για τα νομοθετικά όργανα, πράγμα που προϋποθέτει όχι απλώς αυτοδιοίκηση αλλά αυτονομία των εν λόγω ιδρυμάτων, η οποία δεν τους παραχωρήθηκε από το Σύνταγμα. Εντός του πλαισίου αυτού, η θέσπιση των κανόνων για τη ρύθμιση ζητημάτων οργάνωσης και λειτουργίας των Α.Ε.Ι., στα οποία περιλαμβάνεται και ο τρόπος συγκροτήσεως και λειτουργίας των συλλογικών τους οργάνων (ΣτΕ 195/1984 Ολομ.), ανήκει στην αρμοδιότητα της νομοθετικής λειτουργίας και ασκείται από τα όργανα και με τη διαδικασία που προβλέπει το Σύνταγμα, όπως συμβαίνει και με την οργάνωση οποιασδήποτε δημόσιας υπηρεσίας, είτε κρατικής, είτε αυτοδιοικούμενης, κατά τόπο ή καθ' ύλην. Υπό την επιφύλαξη της διασφάλισης των προαναφερόμενων δύο συνταγματικών αρχών, ο νομοθέτης, κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του αυτής, ούτε δεσμεύεται από τις σχετικές απόψεις των ενδιαφερομένων ιδρυμάτων, ούτε υποχρεούται να ακολουθήσει ορισμένο οργανωτικό και λειτουργικό πρότυπο (ΣτΕ 1731/1986 Ολομ., Π.Ε. 144/2008 Ολομ.), αλλά διαθέτει ευρύτατα περιθώρια εξουσίας να οργανώνει το θεσμικό πλαίσιο για την δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι. ανάλογα με τη φύση του ρυθμιζόμενου θέματος (ΣτΕ 982/2012 Ολομ.) και να ορίζει τα πρόσωπα που μετέχουν στη διοίκησή τους, προβλέποντας διαφορετικό τρόπο αναδείξεως ή συμμετοχής στα όργανα από εκείνο που ίσχυε στο παρελθόν, ενόψει και

των εκάστοτε ισχυουσών στα πανεπιστήμια συνθηκών, ώστε να μπορούν αυτά να ανταποκριθούν στις εξελισσόμενες επιστημονικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, με σκοπό την ικανοποίηση των σύγχρονων και πολυεπίπεδων στόχων του πανεπιστημίου (ΣτΕ 982/2012 Ολομ., 1731/1986 Ολομ., Π.Ε. 144/2008 Ολομ., πρβλ. ΣτΕ 32/2009 7μ.).

15. Επειδή, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του Ν. 4009/2011, με τις διατάξεις του άρθρου 8 του εν λόγω νόμου που εισάγουν τις επίμαχες ρυθμίσεις, με τις οποίες προβλέπεται η συμμετοχή και «εξωτερικών» μελών στο Συμβούλιο των Α.Ε.Ι., επιδιώκεται η ενίσχυση της εξωστρέφειας των ιδρυμάτων αυτών, με τη συμμετοχή στην διοίκησή τους διακεκριμένων προσώπων τα οποία μπορούν να συνδράμουν στην καλύτερη οργάνωση και λειτουργία τους, καθώς και η σύνδεσή τους με την κοινωνία και την οικονομία. Περαιτέρω, η συνολική αναδιοργάνωση του τρόπου διοικήσεως και λειτουργίας της ανώτατης εκπαίδευσεως, η οποία επιχειρείται με τις ίδιες διατάξεις δικαιολογείται, κατά την αιτιολογική έκθεση του νόμου, από τις ακόλουθες διαπιστώσεις: α) το υφιστάμενο σύστημα ανώτατης εκπαίδευσεως είναι αγκιστρωμένο σε παρωχημένες δομές που υπονομεύουν τους στόχους που οφείλει να υπηρετεί, β) ο τρόπος εκλογής των οργάνων διοικήσεως των Α.Ε.Ι. δημιουργεί εξαρτήσεις και αδράνειες που περιορίζουν την αποτελεσματικότητα της διοικήσεως των ιδρυμάτων και την ικανότητά τους να ανταποκρίνονται με ποιότητα στις αυξανόμενες ανάγκες και τις προσδοκίες της κοινωνίας και της οικονομίας, γ) στο υφιστάμενο πλαίσιο δεν αποτρέπονται φαινόμενα κομματισμού και ευνοιοκρατίας, ενώ ευνοούνται οι διαφορές και συγκρούσεις μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας και δ) εν τέλει, το σημερινό πρότυπο διοικήσεως των Α.Ε.Ι. ευνοεί την εκπαιδευτική και ερευνητική εσωστρέφεια και περιορίζει τις υπαρκτές δυνατότητες των ιδρυμάτων να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις διαφοροποιημένες ανάγκες τους. Οι προαναφερόμενες επιδιώξεις εντάσσονται στον γενικότερο στόχο του νόμου, όπως αυτός διευκρινίζεται στην αιτιολογική έκθεση και ο οποίος συνίσταται στην απαλλαγή των Α.Ε.Ι. από τις υπάρχουσες παθογένειες και στην δημιουργία των προϋποθέσεων μιας νέας εποχής για την επιστήμη, την ανάπτυξη και την προοπτική των νέων ανθρώπων και, επομένως, για ολόκληρη τη Χώρα, συγκροτώντας ισχυρά αυτοδιοικούμενα ιδρύματα με νέα αντίληψη και λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα αντίστοιχων εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων που έχουν εφαρμοσθεί, ιδίως, στις χώρες της Ευρώπης και στις Η.Π.Α., σύμφωνα με τα οποία οι θεσμοί που εισάγονται ενισχύουν τις ακαδημαϊκές και επιταχύνουν τις αναπτυξιακές επιδόσεις, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην δημιουργία της κοινωνίας της γνώσεως. Εξάλλου, από το περιεχόμενο των επίμαχων ρυθμίσεων του άρθρου 8 του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει, σχετικά με την συμμετοχή «εξωτερικών» μελών στο Συμβούλιο των Α.Ε.Ι., συνάγεται ότι οι ρυθμίσεις αυτές κινούνται εντός των πλαισίων της αρχής της πλήρους αυτοδιοικήσεως των Α.Ε.Ι. και δεν θίγουν το δικαίωμα των ιδρυμάτων αυτών να αποφασίζουν επί των υποθέσεών τους με δικά τους όργανα, για τους ακόλουθους λόγους: Πρώτον, η συγκρότηση του Συμβουλίου και, ειδικότερα, η επιλογή των εξωτερικών μελών γίνεται με εκλογή από τα «εσωτερικά» μέλη, τα οποία, όπως έχει ήδη εκτεθεί, προέρχονται από τους πλήρους απασχολήσεως καθηγητές πρώτης βαθμίδας και τους αναπληρωτές καθηγητές του ιδρύματος και έχουν εκλεγεί από το σύνολο των καθηγητών και φοιτητών του οικείου Α.Ε.Ι., χωρίς την μεσολάβηση οποιουδήποτε οργάνου της κρατικής διοικήσεως ή άλλου οργάνου και, ως εκ τούτου, αντλούν τη νομιμοποίησή τους από τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, τα οποία κατ' αυτό τον τρόπο εκπροσωπούνται έμμεσα, πέραν της άμεσης εκπροσωπήσεώς τους από τα εσωτερικά μέλη. Δεύτερον, το κατ' αυτό τον τρόπο συγκροτούμενο Συμβούλιο παραμένει όργανο εντεταγμένο στην οργανωτική

δομή του οικείου Α.Ε.Ι., δεδομένου ότι τα εξωτερικά μέλη, σε ό,τι αφορά τον σκοπό για τον οποίο επελέγησαν, καθίστανται, μετά την εκλογή τους από τα εσωτερικά μέλη, όργανα του Α.Ε.Ι. και παράγοντες που μετέχουν στην εν γένει εκπαιδευτική και ερευνητική αποστολή του (πρβλ. ΣτΕ 32/2009 7μ., 4076/1990). Τρίτον, τα εξωτερικά μέλη αποτελούν, εν πάση περιπτώσει, την μειοψηφία του Συμβουλίου. Τέταρτον, για την εκλογή των εξωτερικών μελών απαιτείται, κατ' αρχήν, αυξημένη πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) του συνόλου των εσωτερικών μελών, ώστε να διασφαλίζεται η εκλογή προσώπων ευρύτερης αποδοχής και αναγνωρίσεως και μόνον επικουρικά, δηλαδή σε περίπτωση μη επιτεύξεως της αυξημένης αυτής πλειοψηφίας, αρκεί για την εκλογή των εξωτερικών μελών η απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων εσωτερικών μελών του Συμβουλίου. Πέμπτον, με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) του «συνόλου των μελών» του Συμβουλίου και, επικουρικά, δηλ. σε περίπτωση μη επιτεύξεως της πλειοψηφίας αυτής, με την «απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών» του οργάνου μπορεί να παυθεί εξωτερικό μέλος για λόγους πλημμελούς ασκήσεως των καθηκόντων του, χωρίς να προβλέπεται αντίστοιχη διαδικασία για τα εσωτερικά μέλη. Έκτον, διότι το Σύνταγμα δεν απαιτεί συγκεκριμένες ιδιότητες για τα μέλη που συγκροτούν τα όργανα διοικήσεως των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, ούτε ορίζει συγκεκριμένο τρόπο αναδείξεώς τους, αποκλείοντας μόνο την κρατική παρέμβαση στην σχετική διαδικασία. Έβδομον, το Συμβούλιο δεν ασκεί την τρέχουσα διοίκηση του Ιδρύματος αλλ' αποτελεί, μέσα στο πλαίσιο και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος, όργανο χαράξεως στρατηγικής, ελέγχου και λογοδοσίας της τρέχουσας διοικήσεως των ΑΕΙ, η οποία ανήκει στον Πρύτανη και την Σύγκλητο. Εξάλλου, το Συμβούλιο δεν ασκεί *stricto sensu* ακαδημαϊκές αρμοδιότητες, ενώ και όσες από τις αρμοδιότητές του άπτονται ακαδημαϊκών ζητημάτων ασκούνται μετά από εισήγηση, πρόταση ή γνώμη (απλή ή σύμφωνη) άλλου οργάνου (βλ. π.χ. τα άρθρα 5 παρ. 1 και 6 παρ. 1 του Ν. 4009/2011, κατά τα οποία ο μεν Οργανισμός κάθε ιδρύματος εγκρίνεται «με προεδρικό διάταγμα ... ύστερα από πρόταση του Πρύτανη, η οποία διατυπώνεται μετά από γνώμη της Συγκλήτου και εγκρίνεται από το Συμβούλιο», ο δε Εσωτερικός Κανονισμός κάθε ιδρύματος εγκρίνεται με απόφαση του οικείου Συμβουλίου «που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του πρύτανη και σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως»), περιορίζονται δε αποκλειστικά στην θέσπιση των κανόνων που αφορούν στα επίμαχα ζητήματα και στην οργάνωση του πλαισίου εντός του οποίου θα ασκούνται οι ακαδημαϊκές αρμοδιότητες και όχι στην άσκηση, καθεαυτήν, των εν λόγω αρμοδιοτήτων. Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται και από σειρά σημαντικών τροποποιήσεων που επέφερε στις αρχικές ρυθμίσεις του Ν. 4009/2011 ο Ν. 4076/2012, από τις οποίες προκύπτει σαφής περιορισμός, αν όχι υποβάθμιση, της συμμετοχής του Συμβουλίου στην άσκηση της διοικήσεως των Α.Ε.Ι., σε σχέση με την ενίσχυση του ρόλου των λοιπών μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στα άλλα όργανα του Ιδρύματος, της Σχολής και των Τμημάτων. Συγκεκριμένα, ως προσόντα για την εκλογή «εξωτερικού» μέλους του Συμβουλίου, ο νόμος προβλέπει την ευρεία αναγνώριση του υποψηφίου στην επιστήμη, στα γράμματα ή στις τέχνες καθώς και ότι ο υποψήφιος θα πρέπει να διαθέτει αυξημένα τυπικά προσόντα και τουλάχιστον πτυχίο ημεδαπού ή αναγνωρισμένου αλλοδαπού Α.Ε.Ι., ενώ δεν προβλέπονται, πλέον, ως προσόντα του υποψηφίου «η διάκρισή του στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική ή πολιτιστική ζωή σε εθνικό ή σε διεθνές επίπεδο και η γνώση και εμπειρία από θέση ευθύνης» (άρθρο 8, παρ. 5, περίπτ. α'). Η αρμοδιότητα αναλήψεως πρωτοβουλιών για τη συνεργασία του ιδρύματος «με εκπαιδευτικά ή μορφωτικά ιδρύματα και επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής», την οποία αρχικά ο νόμος ανέθετε στο Συμβούλιο (άρθρο 8, παρ. 10, περίπτ. ε' του Ν.

4009/2011), ανατίθεται πλέον στην Σύγκλητο (άρθρο 8, παρ. 20, περίπτ. ιζ', του Ν. 4009/2011, προστεθείσα με το άρθρο 2 παρ. 11 του Ν. 4076/2012). Η αρμοδιότητα για την χάραξη της στρατηγικής για την ανάπτυξη του ιδρύματος και την διαμόρφωση της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας του, την οποία, αρχικά, το Συμβούλιο ασκούσε χωρίς την σύμπραξη άλλου οργάνου, ασκείται πλέον από το Συμβούλιο «μετά από εισήγηση της Συγκλήτου» (άρθρο 8, παρ. 10, περίπτ. α', όπως ισχύει). Περαιτέρω, ενώ αρχικά το Συμβούλιο ήταν αρμόδιο για την «εκλογή των κοσμητόρων των σχολών» (άρθρο 8, παρ. 10, περίπτ. ι', του Ν. 4009/2011), η αρμοδιότητά του περιορίζεται, πλέον, στην προεπιλογή των υποψηφίων, ώστε μεταξύ αυτών να εκλεγεί ο κοσμήτορας «από τους καθηγητές και τους υπηρετούντες λέκτορες της Σχολής, με άμεση μυστική και καθολική ψηφοφορία» και, ακολούθως, να διορισθεί από τον Πρύτανη (άρθρο 9, παρ. 2, περίπτ. α' και β', του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει). Το τεκμήριο αρμοδιότητας, το οποίο αρχικά ο νόμος ανέθετε στον Πρύτανη (άρθρο 8, παρ. 18, περίπτ. ιη', του Ν. 4009/2011), ανατίθεται πλέον στην Σύγκλητο (άρθρο 8, παρ. 20, περίπτ. ιζ', του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει). Τέλος, όπως έχει ήδη εκτεθεί στην πέμπτη σκέψη της παρούσης αποφάσεως, με το Ν. 4076/2012 δεν προβλέπονται πλέον «προγράμματα σπουδών», ενώ το Τμήμα επανήλθε ως η «βασική εκπαιδευτική και ακαδημαϊκή μονάδα του Ιδρύματος» έναντι της Σχολής (άρθρο 7, παρ. 1 και 2, του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει), για δε την λειτουργία του εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που ίσχυαν πριν την έναρξη ισχύος του Ν. 4009/2011 (άρθρο 4 παρ. 5 του Ν. 4076/2012). Με τα δεδομένα αυτά, ο προβαλλόμενος στα πλαίσια του πρώτου σκέλους του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως ισχυρισμός, κατά τον οποίο οι προαναφερόμενες ρυθμίσεις του Ν. 4009/2011, όπως αυτές ισχύουν μετά το Ν. 4076/2012, με τις οποίες προβλέπεται η συμμετοχή «εξωτερικών» μελών στο Συμβούλιο κάθε Α.Ε.Ι. παραβιάζουν την αρχή της πλήρους αυτοδιοικήσεως των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Ακολούθως, αβάσιμος και απορριπτέος είναι ο κρινόμενος λόγος ακυρώσεως, κατά το δεύτερο σκέλος του, με το οποίο προβάλλεται παράβαση της συνταγματικής αρχής της ισότητας, λόγω μη εκλογιμότητας ως εξωτερικών μελών του Συμβουλίου των εν ενεργεία καθηγητών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής και των συνταξιούχων καθηγητών του ίδιου Α.Ε.Ι., την οποία καθιερώνει το άρθρο 8, παρ. 5, περίπτ. α', του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει. Και τούτο διότι η ρύθμιση αυτή, θεσπίζοντας αφηρημένα και αντικειμενικά κριτήρια για τα προσόντα εκλογιμότητας των εξωτερικών μελών του Συμβουλίου κάθε Α.Ε.Ι., εξυπηρετεί προδήλως τον συνταγματικό θεμιτό σκοπό για την προώθηση της εξωστρέφειας των Α.Ε.Ι. και είναι αλληλένδετη προς την φύση των «εξωτερικών» μελών του οργάνου, δηλαδή μελών μη προερχομένων από το ίδιο το ίδρυμα. Εξάλλου, από τους εν ενεργεία καθηγητές του οικείου ιδρύματος προέρχονται τα «εσωτερικά» μέλη του Συμβουλίου, ενώ οι συνταξιούχοι καθηγητές μπορούν να εκλεγούν ως εξωτερικά μέλη σε Συμβούλια άλλων Α.Ε.Ι. Περαιτέρω, απορριπτέος ως αβάσιμος είναι ο εξεταζόμενος λόγος και κατά το τρίτο σκέλος του, με το οποίο προβάλλεται ότι η συμμετοχή «εξωτερικών» μελών στο Συμβούλιο των Α.Ε.Ι., χωρίς παράλληλα να εμποδίζεται η εκ μέρους τους άσκηση ιδιωτικών δραστηριοτήτων, δεν διασφαλίζει τις αρχές της διαφάνειας και της αξιοκρατίας, δεν προστατεύει τα ΑΕΙ από «ξένα προς αυτά συμφέροντα και επιρροές» και μεταβάλλει την φύση και δραστηριότητα των Α.Ε.Ι., κατά παράβαση του άρθρου 16 παρ. 5 του Συντάγματος. Και τούτο διότι, με την επίμαχη ρύθμιση, ο νομοθέτης αποσκοπεί στην προσέλκυση ως υποψηφίων εξωτερικών μελών ατόμων τα οποία τυγχάνουν ευρείας αναγνωρίσεως στην επιστήμη, στα γράμματα ή στις τέχνες - πέραν των αυξημένων τυπικών προσόντων τους- ενώ προβλέπει ότι κωλύονται να εκλεγούν ως εξωτερικά μέλη του Συμβουλίου πρόσωπα τα οποία είχαν οποιαδήποτε

οικονομική συναλλαγή με σκοπό το κέρδος με το ίδρυμα την τελευταία πενταετία, αποσκοπώντας στην προστασία του ιδρύματος από την εκλογή εξωτερικών μελών με γνώμονα την εξυπηρέτηση οικονομικών συμφερόντων. Εξάλλου, η αιτίαση ότι με την συμμετοχή εξωτερικών μελών στο Συμβούλιο Α.Ε.Ι. κινδυνεύει η αποστολή των ιδρυμάτων από ξένα συμφέροντα και επιρροές, ερειδόμενη σε καθαρά υποθετική βάση, είναι απορριπτέα ως αορίστως προβαλλόμενη και αναπόδεικτη. Τέλος, και ως προς το τέταρτο και τελευταίο σκέλος ο εξεταζόμενος λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η εκλογή των «εξωτερικών» μελών του Συμβουλίου από ένα ολιγάριθμο «εκλεκτορικό σώμα», αποτελούμενο αποκλειστικά από τους καθηγητές του οικείου ιδρύματος, χωρίς την ισότιμη συμμετοχή των λοιπών παραγόντων της ακαδημαϊκής κοινότητας (φοιτητών και διοικητικού προσωπικού), παραβιάζει την αρχή της πλήρους αυτοδιοικήσεως των Α.Ε.Ι. είναι αβάσιμος. Στα πλαίσια του ελέγχου συνταγματικότητας του οργανωτικού σχήματος των Α.Ε.Ι., όπως αυτό καθιερώθηκε με το Ν. 1268/1982 «Για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (Α' 87) και χαρακτηρίστηκε ως «πανεπιστήμιο των ομάδων» («Gruppenuniversität»), κρίθηκε ότι ο συνταγματικός νομοθέτης δεν επέβαλε συγκεκριμένο πρότυπο οργανώσεως των Α.Ε.Ι., όπως λ.χ. εκείνο του Ν. 5343/1932 (Α' 85), γνωστό και ως «πανεπιστήμιο των τακτικών καθηγητών» («Ordinarienuniversität»), αλλά διαφύλαξε στον κοινό νομοθέτη την ευχέρεια να επιλέγει το κατάλληλο πρότυπο κατά τις απαιτήσεις της εξελισσόμενης επιστήμης και τεχνολογίας και ενόψει των εκάστοτε κρατουσών οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών (ΣτΕ 2801/1984 Ολομ.). Περαιτέρω δε κρίθηκε ότι, λόγω της αποφασιστικής συμβολής των πρυτανικών αρχών στην άσκηση αρμοδιοτήτων, που εξέρχονται από τα αμιγή διοικητικά καθήκοντα, δεν είναι επιτρεπτό, κατά την έννοια της πλήρους αυτοδιοικήσεως, να μετέχουν στο εκλεκτορικό σώμα εκλογής των πρυτανικών αρχών εκπρόσωποι του διοικητικού προσωπικού, που ασκεί μόνο διοικητικά καθήκοντα, άσχετα προς το επιτελούμενο στα πανεπιστήμια έργο προαγωγής και μεταδόσεως της επιστήμης και έρευνας (ΣτΕ 2805/1984, Ολομ.). Εξάλλου, ενόψει της προαναφερόμενης ευχέρειας που το Σύνταγμα αναγνωρίζει στον κοινό νομοθέτη, κρίθηκε, ακολούθως, ότι, στο μέτρο που «η ανάδειξη των πρυτανικών αρχών έχει προεχόντως διοικητικό χαρακτήρα», δεν αντίκειται στις ως άνω διατάξεις του άρθρου 16 του Συντάγματος η διάταξη του άρθρου 8 παρ. 1 του μεταγενέστερου Ν. 3549/2007 «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (Α' 69), η οποία προέβλεπε την συμπερίληψη του διοικητικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. σε ενιαία τρίτη ομάδα εκλεκτόρων (μαζί με τους βοηθούς, επιστημονικούς συνεργάτες και επιμελητές, τα μέλη του ΕΕΔΙΠ και τα μέλη του ΕΤΕΠ) για την ανάδειξη των πρυτανικών αρχών, η οποία συμμετέχει στην διαμόρφωση του τελικού εκλογικού αποτελέσματος με μικρό σε σχέση με τις άλλες δύο ομάδες (μέλη ΔΕΠ και φοιτητές), ποσοστό βαρύτητας ψήφου (10% έναντι 50% για τα μέλη ΔΕΚ και 40% για τους φοιτητές) (ΣτΕ 982/2012, Ολομ.). Από όλα τα ανωτέρω, συνάγεται ότι, εφόσον στο Σύνταγμα δεν ορίζεται συγκεκριμένος τρόπος αναδείξεως των πανεπιστημιακών οργάνων, ούτε ποιές ακριβώς ιδιότητες πρέπει να έχουν τα μέλη τους, το οργανωτικό σχήμα του «πανεπιστημίου των ομάδων», όπως αυτό καθιερώθηκε, κατά βάση, με το Ν. 1268/1982, είναι ένα από τα επιτρεπόμενα κατά το Σύνταγμα πρότυπα οργανώσεως των Α.Ε.Ι., το οποίο δύναται να τροποποιηθεί ή αντικατασταθεί από άλλο, κατά την κρίση του νομοθέτη, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι τα πανεπιστήμια αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου προεχόντως ιδρυματικού και όχι σωματειακού χαρακτήρα (βλ. σχετ. ΣτΕ 2746/2010, σκ. 3 και 982/2012 Ολομ., σκ. 3). Με τα δεδομένα αυτά, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως είναι

και κατά το τέταρτο σκέλος του απορριπτός ως αβάσιμος, ειδικότερα, διότι: α) τα εξωτερικά μέλη του Συμβουλίου των Α.Ε.Ι. εκλέγονται έμμεσα από το σύνολο των καθηγητών και των φοιτητών του οικείου ιδρύματος, οι οποίοι εκλέγουν με άμεση ψηφοφορία τα εσωτερικά μέλη, χωρίς η έμμεση αυτή αυτοδιοίκηση να είναι αντίθετη με το Σύνταγμα, λόγω του προαναφερόμενου χαρακτήρα των Α.Ε.Ι. ως νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ιδρυματικού και όχι σωματειακού χαρακτήρα, β) η συμμετοχή του διοικητικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. στην σχετική διαδικασία δεν είναι, κατά τα ήδη εκτεθέντα, συνταγματικά επιβεβλημένη, γ) το προσωπικό των ειδικών κατηγοριών «διδασκτικού και εργαστηριακού προσωπικού του ιδρύματος», του άρθρου 29 του Ν. 4009/2011, δεν εκπροσωπείται μεν στην διαδικασία εκλογής των εξωτερικών μελών του Συμβουλίου, μετέχει, όμως, με εκπροσώπους όλων των επιμέρους κατηγοριών του (Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π.) στην Σύγκλητο του οικείου Α.Ε.Ι., δηλαδή στο όργανο που ασκεί κατ' εξοχήν αρμοδιότητες σχετικές με το επιστημονικό και ερευνητικό έργο των Α.Ε.Ι. (βλ. άρθρα 8, παρ. 19, περίπτ. ε', και 29 του Ν. 4009/2011), ενώ παρίσταται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου του ιδρύματος που το αφορούν (άρθρο 8, παρ. 9 του Ν. 4009/2011) και δ) η επιλογή από το νομοθέτη της συγκεκριμένης μορφής εκπροσωπήσεως των επί μέρους κατηγοριών του προσωπικού των Α.Ε.Ι. στο Συμβούλιο του ιδρύματος, η οποία εναπόκειται στην ευχέρειά του, εξυπηρετεί τον προαναφερθέντα σκοπό της επίμαχης ρυθμίσεως, δηλαδή την αντιμετώπιση της παθογένειας των Α.Ε.Ι. από το προηγούμενο πρότυπο διοικήσεως και οργανώσεώς τους, το οποίο συνεπήγετο σχέσεις εξαρτήσεως μεταξύ των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας. Ο σκοπός δε αυτός είναι συνταγματικά θεμιτός και δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, στο μέτρο που η επιλεγείσα ρύθμιση είναι, κατ' αρχήν, κατάλληλη και δεν υπερακοντίζει τον σκοπό αυτό. Εξάλλου, με την πρόβλεψη συμμετοχής στο Συμβούλιο των Α.Ε.Ι. «εξωτερικών» μελών δεν κωλύεται η άσκηση της κατοχυρωμένης στο άρθρο 16 του Συντάγματος ακαδημαϊκής ελευθερίας, δηλαδή η ελευθερία της επιστημονικής έρευνας και διδασκαλίας των πανεπιστημιακών δασκάλων και ερευνητών, διότι από καμμία διάταξη του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει, δεν προκύπτει ότι τίθεται σε κίνδυνο η ακώλυτη άσκηση του έργου τους. Κατά συνέπεια, ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος, στα πλαίσια του εξεταζόμενου λόγου ακυρώσεως, ισχυρισμός των αιτούντων είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

16. Επειδή, περαιτέρω, με άλλο ισχυρισμό αμφισβητείται η συνταγματικότητα του αποκλεισμού του δικαιώματος του εκλέγεσθαι των επίκουρων καθηγητών Α.Ε.Ι. ως εσωτερικών μελών του Συμβουλίου του οικείου ιδρύματος. Και ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος, ενόψει του ότι, κατά τα προεκτεθέντα, τα Α.Ε.Ι. είναι οργανισμοί, προεχόντως, ιδρυματικού και όχι σωματειακού χαρακτήρα καθώς και του ότι το Σύνταγμα δεν επιβάλλει το ίδιο την συγκεκριμένη ιδιότητα που πρέπει να έχουν τα μέλη των οργάνων των Α.Ε.Ι. Κατά συνέπεια, απόκειται στην ευχέρεια του νομοθέτη να ορίσει ότι τα εσωτερικά μέλη του Συμβουλίου θα προέρχονται από τους Καθηγητές και τους Αναπληρωτές Καθηγητές του οικείου ιδρύματος, οι οποίοι εκλέγονται ως μόνιμοι και όχι και από τους επίκουρους καθηγητές, οι οποίοι εκλέγονται με τετραετή θητεία – με δυνατότητα ανανεώσεως για άλλη μία θητεία ύστερα από κρίση (άρθρο 16 παρ. 2 του Ν. 4009/2011) – σε συνδυασμό και με την ρύθμιση του άρθρου 8, παρ. 4, περίπτ. α', του Ν. 4009/2011, η οποία, ορίζοντας ότι «δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιοι [ως εσωτερικά μέλη] καθηγητές οι οποίοι αποχωρούν από την υπηρεσία πριν από τη λήξη της τετραετούς θητείας», αποσκοπεί, προδήλως, στην σταθερότητα της συνθέσεως του οργάνου και στην συνεχή και απρόσκοπτη λειτουργία του καθ' όλη την διάρκεια της τετραετούς θητείας του. Επισημαίνεται, άλλωστε, ότι οι επίκουροι καθηγητές έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν

για την ανάδειξη των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου, από τα οποία εκπροσωπούνται έμμεσα στο εν λόγω συλλογικό όργανο του οικείου Α.Ε.Ι., ενώ συμμετέχουν άμεσα τόσο στην Γενική Συνέλευση της Σχολής (άρθρο 9 παρ. 10 του Ν. 4009/2011, όπως αναριθμήθηκε και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 8 του Ν. 4076/2012), όσο και στην Συνέλευση του Τμήματος (άρθρο 10, παρ. 5 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 4076/2012).

17. Επειδή, στη συνέχεια, με άλλο λόγο αμφισβητείται η συνταγματικότητα (αντίθεση στις αρχές της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της αυτοδιοικήσεως) των ρυθμίσεων του άρθρου 8 του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει, με τις οποίες προβλέπεται: α) η συμμετοχή στην διαδικασία εκλογής και διορισμού του Πρύτανη και προσώπων τα οποία δεν προέρχονται από το ίδρυμα, ιδίως δε των «εξωτερικών» μελών του Συμβουλίου, β) η δυνατότητα επιλογής ως Πρύτανη προσώπου που δεν είναι μέλος της πανεπιστημιακής κοινότητας του συγκεκριμένου εκάστοτε Α.Ε.Ι., γ) η πρόβλεψη κριτηρίων για την συνδρομή των προσόντων του υποψηφίου Πρύτανη, τα οποία είναι αόριστα και, όπως τίθενται, δεν μπορούν να ελεγχθούν για την τήρηση των κανόνων διαφάνειας και αξιοκρατίας, αφού αφήνουν σημαντικά περιθώρια ουσιαστικής εκτιμήσεως από τα πρόσωπα που κάνουν την επιλογή, δ) η εκλογή του Πρύτανη μόνο από τους Καθηγητές του ιδρύματος και όχι από όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, ε) ο αποκλεισμός της δυνατότητας όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας να λάβουν, ως εκλόγιμοι, μέρος στην διαδικασία εκλογής του Πρύτανη, λόγω της «προεπιλογής» των υποψηφίων από το Συμβούλιο και στ) ο περιορισμός του ρόλου του Πρύτανη έναντι του Συμβουλίου στην διοίκηση των Ιδρυμάτων. Ως προς τον πρώτο από τους ισχυρισμούς αυτούς παρατηρούνται τα εξής: Όπως έχει ήδη εκτεθεί στην έκτη σκέψη της παρούσης αποφάσεως, το Συμβούλιο μετέχει στην διαδικασία εκλογής του Πρύτανη του Ιδρύματος, αφενός, μέσω της προεπιλογής από αυτό των υποψηφίων και, αφετέρου, με την έκδοση της αποφάσεως διορισμού του εκλεγέντος Πρύτανη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρο 8, παρ. 16, περιπτ. γ' και δ', του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει). Η συμμετοχή, κατά τον ως άνω τρόπο, του Συμβουλίου στην επίμαχη διαδικασία δεν προσκρούει στο Σύνταγμα, διότι, κατά τα ήδη λεπτομερώς εκτεθέντα στις σκέψεις 13, 14 και 15, η σύνθεση του οργάνου αυτού και από εξωτερικά μέλη δεν παραβιάζει τις συνταγματικές αρχές της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της πλήρους αυτοδιοικήσεως των Α.Ε.Ι. Ως εκ τούτου, ο κρινόμενος περί του αντιθέτου ισχυρισμός των αιτούντων είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί. Εξάλλου, αβάσιμος και απορριπτέος είναι και ο δεύτερος προβαλλόμενος ισχυρισμός, εφόσον, κατά το νόμο (άρθρο 8 παρ. 15 και 16 του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει), ως Πρύτανης εκλέγεται καθηγητής πρώτης βαθμίδας Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, ή της αλλοδαπής με τα ίδια ακριβώς προσόντα, ενώ, με την διεύρυνση του κύκλου των υποψηφίων, μέσω διεθνούς προσκλήσεως ενδιαφέροντος εκδιδόμενης από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, ο νομοθέτης αποσκοπεί, όπως εκτίθεται ειδικότερα στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 4009/2011, στην προσέλκυση ως υποψηφίων ελλήνων ακαδημαϊκών δασκάλων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με πλούσια διοικητική εμπειρία για την ανάδειξή τους στο αξίωμα του Πρύτανη, ο οποίος είναι ο «ακαδημαϊκός ηγέτης του Ιδρύματος και έχει την ευθύνη της διοίκησής του». Πέραν δε τούτων, ο Πρύτανης αντλεί τη νομιμοποίησή του μέσω της εκλογής του με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας (καθηγητές και υπηρετούντες λέκτορες) του οικείου Α.Ε.Ι. Περαιτέρω, ο τρίτος επί μέρους ισχυρισμός των αιτούντων ως προς τα προβλεπόμενα στο νόμο κριτήρια επιλογής του Πρύτανη είναι απορριπτέος, διότι πρόκειται για κριτήρια πρόσφορα (καθηγητής πρώτης βαθμίδας Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με ελληνική ιθαγένεια και άριστη γνώση της ελληνικής γλώσσας,

αναγνωρισμένο κύρος και σημαντική διοικητική εμπειρία) για την εξυπηρέτηση του σκοπού του νόμου και τα οποία διαγιγνώσκονται κατόπιν αξιολογικής κρίσεως. Επίσης, αβάσιμος και απορριπτέος είναι ο τέταρτος ισχυρισμός που αφορά στο εκλεκτορικό σώμα για την εκλογή του Πρύτανη, προεχόντως, διότι ο νόμος (άρθρο 8, παρ. 16, περίπτ. α', του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 8 του Ν. 4076/2012) προβλέπει ότι ο Πρύτανης εκλέγεται όχι μόνο από τους Καθηγητές αλλά και «από τους υπηρετούντες λέκτορες του ιδρύματος». Ακολούθως, και ο πέμπτος ισχυρισμός είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί, διότι με την ανάθεση στο Συμβούλιο της αρμοδιότητας προεπιλογής δύο (2) ή τριών (3), κατά περίπτωση, υποψηφίων μεταξύ εκείνων που έχουν τα νόμιμα προσόντα (άρθρο 8, παρ. 16, περίπτ. γ', του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει), ο νομοθέτης επεδίωξε την ισόρροπη κατανομή αρμοδιοτήτων και ρόλων μεταξύ του Πρύτανη και του Συμβουλίου του Ιδρύματος, στο πλαίσιο της νέας οργανώσεως των Α.Ε.Ι., με στόχο την προσαρμογή και ανάπτυξή τους στις σύγχρονες συνθήκες. Τέλος, απορριπτέος, ως ερειδόμενος επί εσφαλμένης προϋποθέσεως είναι και ο έκτος και τελευταίος προβαλλόμενος στα πλαίσια του κρινόμενου λόγου ακυρώσεως ισχυρισμός περί περιορισμού του ρόλου του Πρύτανη έναντι του Συμβουλίου στην διοίκηση των Α.Ε.Ι., διότι, όπως έχει ήδη εκτεθεί στην έκτη σκέψη, μετά τις σημαντικές τροποποιήσεις που επέφερε στις αρχικές ρυθμίσεις του Ν. 4009/2011 ο Ν. 4076/2012, μεταβλήθηκε ο συσχετισμός μεταξύ των οργάνων διοικήσεως των Α.Ε.Ι., με αποτέλεσμα τον σαφή περιορισμό, αν όχι υποβάθμιση, του ρόλου του Συμβουλίου στην άσκηση της διοικήσεως των Α.Ε.Ι., έναντι των λοιπών οργάνων του Ιδρύματος, δηλαδή του Πρύτανη και της Συγκλήτου.

18. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη και ακυρωτέα, ως εκδοθείσα κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 8 και 9 του Ν. 4009/2011, με τις οποίες προβλέπεται η συμμετοχή του Συμβουλίου στην διαδικασία εκλογής του Κοσμήτορα της Σχολής και η παύση του με απόφαση του Συμβουλίου, το οποίο ασκεί τις εν λόγω αρμοδιότητες με βάση και ακαδημαϊκά κριτήρια, χωρίς, όμως, το όργανο αυτό να διαθέτει την ακαδημαϊκή – επιστημονική επάρκεια για μία τέτοια κρίση, ενώ και τα «εσωτερικά» μέλη του οργάνου ενδέχεται να μην έχουν οποιαδήποτε σχέση με το επιστημονικό αντικείμενο των υποψηφίων κοσμητόρων. Ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί, προεχόντως, ενόψει των ρυθμίσεων του άρθρου 9, παρ. 2 – 6, του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 3, παρ. 1 – 5 του Ν. 4076/2012, από τις οποίες προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι: α) το Συμβούλιο δεν εκλέγει πλέον τον Κοσμήτορα, αλλά η αρμοδιότητά του περιορίζεται στην (προ)επιλογή, εφόσον είναι ενδεκαμελές δύο (2) και, εφόσον είναι δεκαπενταμελές, τριών (3) υποψηφίων μεταξύ αυτών που συγκεντρώνουν τα τυπικά προσόντα και ύστερα από συνεκτίμηση των ουσιαστικών τους προσόντων, β) ο Κοσμήτορας εκλέγεται πλέον από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες λέκτορες της Σχολής, με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία και, ακολούθως, διορίζεται από τον Πρύτανη, γ) ο κυριαρχικός ρόλος του Κοσμήτορα στην οικεία Σχολή, τον οποίο του επεφύλασσε αρχικά ο νόμος, έχει περιορισθεί σημαντικά, εφόσον δεν έχει πλέον την αρμοδιότητα συγκροτήσεως των «επιτροπών επιλογής και εξέλιξης καθηγητών», του άρθρου 19 του Ν. 4009/2011 (δηλ. των «εκλεκτορικών σωμάτων»), την οποία του είχε αναθέσει η διάταξη του άρθρου 9, παρ. 5, περίπτ. ε', του Ν. 4009/2011 και η οποία ανατίθεται εφεξής στην Συνέλευση του Τμήματος, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Κοσμητείας, αλλά διατηρεί την σχετική αρμοδιότητα μόνο ως προς τις «επιτροπές αξιολόγησης» των Καθηγητών, του άρθρου 21 του Ν. 4009/2011 και δ) το Συμβούλιο, ναι μεν κατά την διάταξη του άρθρου 9, παρ. 3, του Ν. 4009/2011, όπως αναριθμήθηκε με το άρθρο 3, παρ. 3, του Ν. 4076/2012, έχει την αρμοδιότητα να παύει τον Κοσμήτορα, για ανεπάρκεια στην εκτέλεση των

καθηκόντων του, όμως η απόφασή του λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των τριών τετάρτων (3/4) του συνόλου των μελών του, από τα οποία τουλάχιστον η πλειοψηφία διαθέτει την απαιτούμενη προς τούτο ακαδημαϊκή και επιστημονική επάρκεια. Με τα δεδομένα αυτά η ρύθμιση δεν προσκρούει σε κάποια συνταγματική αρχή ή διάταξη, εντάσσεται δε στην επιδιωκόμενη από το νομοθέτη ισόρροπη κατανομή αρμοδιοτήτων και ρόλων μεταξύ, αφενός, του Συμβουλίου και, αφετέρου, των λοιπών οργάνων των Α.Ε.Ι. και των Σχολών τους, με στόχο την ανταπόκρισή τους στις νέες ανάγκες και την προσαρμογή τους στις σύγχρονες συνθήκες. Εξάλλου, σύμφωνα με το νόμο (άρθρο 9, παρ. 2, περίπτ. β΄, του Ν. 4009/2011, όπως ισχύει), η διαδικασία εκλογής του Κοσμήτορα διενεργείται από τριμελή επιτροπή Καθηγητών πρώτης βαθμίδας του Ιδρύματος, από τους οποίους δύο (2) ανήκουν στην οικεία Σχολή, ενώ ένας (1) προέρχεται από άλλη, μεταξύ δε των αρμοδιοτήτων της επιτροπής αυτής, η οποία ορίζεται από τον Πρύτανη, περιλαμβάνονται η συγκέντρωση των υποψηφιοτήτων, καθώς και η εκλογιμότητα των υποψηφίων, προφανώς μετά από συνεκτίμηση όχι μόνο των διοικητικών αλλά και των ακαδημαϊκών τους προσόντων.

19. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα, διότι, προβλέποντας ένα περίπλοκο εκλογικό σύστημα και την δυνατότητα ηλεκτρονικής καταμέτρησης των ψήφων, προάγει την αδιαφάνεια, αποκλείει τον έλεγχο της εφορευτικής επιτροπής, καθώς και την δικαστική προστασία των θιγομένων. Η προσβαλλόμενη απόφαση ρυθμίζει τον τρόπο οργανώσεως της εκλογικής διαδικασίας αναδείξεως των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου και τον Πρύτανη των Α.Ε.Ι., αφενός, μέσω κάλπης (Κεφάλαιο Β΄) και, αφετέρου, σε περίπτωση δύο άγονων εκλογικών διαδικασιών με κάλπη, μέσω ηλεκτρονικής και επιστολικής ψήφου (Κεφάλαιο Γ΄), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 4009/2011 όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν μετά το Ν. 4076/2012. Ρυθμίζει, επίσης (Κεφάλαιο ΣΤ΄), την εφαρμογή του συστήματος της ταξινομικής ψήφου (κατά τα οριζόμενα στην εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 8, παρ. 4, περίπτ. β΄, του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4076/2012), κατά το οποίο ο εκλογέας εκφράζει την βούληση και την προτίμησή του στους υποψηφίους, οι οποίοι αναγράφονται σε ενιαίο ψηφοδέλτιο κατ' αλφαβητική σειρά, χωρίς άλλα διακριτικά γνωρίσματα συνδυασμών, με διαδοχικούς και συνεχόμενους ακέραιους αριθμούς (1, 2, 3 κ.λπ.). Λόγω της σχετικής πολυπλοκότητας της διαδικασίας καταμέτρησης των ψήφων, προβλέπεται στην προσβαλλόμενη απόφαση (άρθρο 22 παρ. 1) ότι αυτή «μπορεί να διενεργείται ηλεκτρονικά». Περαιτέρω, όπως εκθέτει η διοίκηση στο έγγραφο με τις απόψεις της προς το Δικαστήριο και προκύπτει από τον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στον οποίο γίνεται παραπομπή, η ηλεκτρονική διαδικασία, αφενός, διευκολύνει δραστικά την καταμέτρηση των ψήφων και, αφετέρου, αποτυπώνει κάθε ψηφοδέλτιο σε κάθε στάδιο της εκλογικής διαδικασίας, καθιστώντας διαφανή την διαδικασία και ευχερέστατο τον έλεγχο των αποτελεσμάτων. Η ηλεκτρονική αυτή διαχείριση του εκλογικού συστήματος δεν αποκλείει τον «χειροκίνητο» έλεγχο της διαδικασίας καταμέτρησης, ο οποίος είναι εφικτός, πλην χρονοβόρος. Με τα δεδομένα αυτά και λαμβανομένου υπόψη α) ότι το θεσμοθετούμενο εκλογικό σύστημα της «ταξινομικής ψήφου», παρ' ότι περίπλοκο (βλ. ιδίως το άρθρο 22 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, κατά το οποίο η εκλογή των υποψηφίων λαμβάνει χώρα σε περισσότερους του ενός γύρους καταμέτρησης των ψήφων), έχει τύχει εφαρμογής ακόμη και σε βουλευτικές ή προεδρικές εκλογές, όπου κατά τεκμήριο οι εκλογείς και οι υποψήφιοι είναι πολυπληθείς (π.χ. Ιρλανδία, Αυστραλία, Ν. Ζηλανδία), και β) ότι η ηλεκτρονική καταμέτρηση των ψήφων δεν προβλέπεται ως αποκλειστικός τρόπος εξαγωγής των αποτελεσμάτων, πρέπει να

απορριφθούν ως αβάσιμοι οι ισχυρισμοί των αιτούντων περί αδυναμίας ελέγχου των εκλογικών αποτελεσμάτων εκ μέρους της Εφορευτικής Επιτροπής και περί ελλείμματος εν προκειμένω δικαστικής προστασίας των ενδιαφερομένων. Εν πάση περιπτώσει, σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 4, της προσβαλλόμενης αποφάσεως, που εφαρμόζεται σε περίπτωση εκλογικής διαδικασίας με κάλπη, πριν την ενιαία καταμέτρηση των ψήφων από την Κεντρική Εφορευτική Επιτροπή (Κ.Ε.Ε.), η εφορευτική επιτροπή κάθε εκλογικού τμήματος συντάσσει «πρακτικό καταμέτρησης ψηφοδελτίων», το οποίο παραδίδει μαζί με τα ψηφοδέλτια, τους φακέλους και το πρωτόκολλο ψηφοφορίας στην Κ.Ε.Ε., τα οποία φυλάσσονται και μπορούν να ελεγχθούν απευθείας και χωρίς την χρήση ηλεκτρονικού συστήματος, σε περίπτωση υποβολής ενστάσεων, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 της αποφάσεως. Επίσης, η Κ.Ε.Ε. συντάσσει τελικό πρακτικό (πρακτικό εκλογής), στο οποίο, «εκτός από τα συνήθη στοιχεία, περιέχονται: α) ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους εκλογέων, β) ο συνολικός αριθμός των ψηφισάντων, γ) ο συνολικός αριθμός των έγκυρων, άκυρων και λευκών ψηφοδελτίων, δ) το περιεχόμενο εκάστου ψηφοδελτίου και ο αριθμός των προτιμήσεων που αναγράφονται σε αυτό, ε) η κατανομή των ψηφοδελτίων ανά υποψήφιο σε κάθε γύρο καταμέτρησης, στ) ο συνολικός αριθμός ψήφων που έλαβε κάθε υποψήφιος σε κάθε γύρο, ζ) η κατάταξη των υποψηφίων με φθίνουσα σειρά ανά γύρο, η) οι υποψήφιοι που εξελέγησαν, οι υποψήφιοι που αποκλείστηκαν ανά γύρο καταμέτρησης, η διαδικασία εκλογής ή αποκλεισμού τους και ο αριθμός των ψήφων με βάση τις οποίες εξελέγησαν ή αποκλείστηκαν, θ) ο αριθμός και το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων που μεταφέρθηκαν σε άλλους υποψηφίους, η κατανομή των ψήφων μεταξύ των υποψηφίων και ο συντελεστής βαρύτητας εκάστου ψηφοδελτίου σε κάθε γύρο καταμέτρησης, ι) τα αποτελέσματα των τυχόν κληρώσεων και οι υποψήφιοι μεταξύ των οποίων διεξήχθησαν, ια) η τελική κατάταξη των εκλεγέντων υποψηφίων, ο αριθμός των ψήφων που συγκέντρωσαν και ο γύρος στον οποίο εξελέγησαν και ιβ) οι ενστάσεις που υποβλήθηκαν και οι αποφάσεις επί αυτών. Τέλος, στο πρακτικό αναγράφονται τα αποτελέσματα της καταμέτρησης και διαλογής των ψήφων, με την ακόλουθη σειρά: Προτάσσονται οι εκλεγέντες υποψήφιοι, οι οποίοι κατατάσσονται κατά αύξουσα σειρά, ανάλογα με το γύρο στον οποίο εξελέγησαν, έπονται οι υποψήφιοι που αποκλείστηκαν, ακολουθούν οι υποψήφιοι που δεν εξελέγησαν» (άρθρο 9 παρ. 4). Το πρακτικό εκλογής, τα πρακτικά καταμέτρησης και τα πρωτόκολλα ψηφοφορίας, τα ψηφοδέλτια με τη σειρά αρίθμησής τους, οι αριθμημένοι φάκελοι και το λοιπό εκλογικό υλικό φυλάσσονται με ευθύνη της Κ.Ε.Ε., σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία τεχνικής υποστήριξης του οικείου Α.Ε.Ι. (άρθρο 9, παρ. 5, τελευταίο εδάφιο). Αντίστοιχες ρυθμίσεις περιέχει η προσβαλλόμενη απόφαση, αφενός, για την εκλογική διαδικασία με ηλεκτρονική ψήφο (άρθρο 12, παρ. 2 και 3) και, αφετέρου, για την εκλογική διαδικασία με επιστολική ψήφο (άρθρα 17 – 18).

20. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη είναι παράνομη και ακυρωτέα διότι, κατά το μέρος που προβλέπει τη δυνατότητα ασκήσεως του εκλογικού δικαιώματος από απόσταση, χωρίς την αυτοπρόσωπη παρουσία του ψηφοφόρου στο εκλογικό τμήμα και καθιερώνει την χρήση υπολογιστικού συστήματος και αυτοματοποιημένων μεθόδων για την οργάνωση και διεξαγωγή της όλης εκλογικής διαδικασίας, προάγει την αδιαφάνεια και αποκλείει την δικαστική προστασία, ενώ δεν διασφαλίζει τις προϋποθέσεις ασφάλειας, την ακεραιότητα, την εγγύηση και τη μυστικότητα της ψήφου. Ειδικότερα, προβάλλονται οι εξής επιμέρους ισχυρισμοί: α) ότι δεν είναι δυνατός ο έλεγχος για την ταυτοπροσωπία του ψηφοφόρου από την εφορευτική επιτροπή του Πανεπιστημίου, β) ότι δεν αποτρέπει την περίπτωση υποκλοπής των

στοιχείων του ψηφοφόρου ή επιβολής συγκεκριμένης ψήφου από τρίτους, εφόσον η ψηφοφορία θα γίνεται από απομακρυσμένη πρόσβαση χωρίς τον έλεγχο της εφορευτικής επιτροπής, γ) ότι η εφορευτική επιτροπή δεν έχει κανένα άλλο ρόλο πέραν της αρμοδιότητας να δώσει τους χρόνους ενάρξεως και λήξεως της ψηφοφορίας, ενώ περιορίζεται στην επικύρωση των ηλεκτρονικών εκλογικών αποτελεσμάτων, τα οποία επεξεργάζεται, υπολογίζει και εξάγει ένα εντελώς ανεξέλεγκτο υπολογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνονται όχι από τα όργανα του Πανεπιστημίου που έχουν την ευθύνη της εκλογής αλλά από το Υπουργείο Παιδείας, δ) ότι η διενέργεια των εκλογών δεν είναι αποκλειστική ευθύνη των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου, καθώς ευθύνη έχουν και εξωτερικά μέλη (άγνωστα στην εφορευτική επιτροπή), όπως αυτά ορίζονται από το σύστημα διαχείρισεως “ΖΕΥΣ”, ε) ότι ψηφιοποιείται μία διαδικασία, η οποία αποτελεί τον κορυφαίο θεσμό της δημοκρατίας και υποβιβάζεται η άσκηση ενός θεμελιώδους πολιτικού δικαιώματος στο επίπεδο των ηλεκτρονικών συναλλαγών στις οποίες προβαίνει καθημερινά ο πολίτης, και στ) ότι ευνοεί τους ψηφοφόρους εκείνους που έχουν εξοικειωθεί με τις νέες τεχνολογίες και οδηγεί στον αποκλεισμό των υπολοίπων από τις διαδικασίες λήψεως αποφάσεων.

21. Επειδή, στο κεφάλαιο Γ΄, με τον τίτλο «Ηλεκτρονική Ψήφος», της προσβαλλόμενης «κωδικοποιητικής» υπουργικής αποφάσεως, περιγράφονται η εκλογική διαδικασία (άρθρο 11), το πέρας αυτής, ο τρόπος συντάξεως των πρακτικών και του πίνακα αποτελεσμάτων (άρθρο 12) καθώς και τα της υποβολής τυχόν ενστάσεων (άρθρο 13). Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 11, παρ. 3 και 4, της εν λόγω αποφάσεως και τα όσα αναλυτικά αναφέρονται στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στον οποίο γίνεται παραπομπή (βλ. κείμενο υπό τον τίτλο «Απαντήσεις για τους ψηφοφόρους-Το σύστημα Ζευς με απλά λόγια»), ο έλεγχος της ταυτοπροσωπίας του ψηφοφόρου διασφαλίζεται μέσω της διαδικασίας αποστολής ειδικού-εξατομικευμένου ηλεκτρονικού μηνύματος σε όλους τους εγγεγραμμένους εκλογείς, το οποίο περιλαμβάνει την ακριβή διαδικτυακή διεύθυνση, στην οποία ο εκλογέας ασκεί το εκλογικό του δικαίωμα, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη πληροφορία. Ο ψηφοφόρος, αφού καταχωρήσει την ψήφο του στο ηλεκτρονικό σύστημα, λαμβάνει μια ψηφιακή «Απόδειξη Καταχώρησης Ψήφου», η οποία αποτελεί τεκμήριο της συμμετοχής του στην ψηφοφορία και θα πρέπει να κατατίθεται μαζί με κάθε τυχόν ένσταση του εκλογέα. Με τα ανωτέρω δεδομένα, πρέπει ν’ απορριφθεί ως αβάσιμος ο ισχυρισμός των αιτούντων, με τον οποίο προβάλλεται ότι με το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας δεν διασφαλίζεται ο έλεγχος της ταυτοπροσωπίας του ψηφοφόρου. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τον ως άνω δικτυακό τόπο, κατά την ηλεκτρονική ψηφοφορία προβλέπονται διαδικασίες, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι δεν θα υπάρξει υποκλοπή των στοιχείων του ψηφοφόρου ή επιβολή συγκεκριμένης ψήφου από τρίτους. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι κάθε ψηφοφόρος μπορεί να ψηφίσει όσες φορές θέλει μέχρι να λήξει η διαδικασία της ψηφοφορίας, ώστε, στην περίπτωση που ψηφίσει με εξωτερική επιρροή, να έχει την δυνατότητα να ξαναψηφίσει με τρόπο που εκφράζει ελεύθερα και ανεπηρέαστα τις επιλογές του. Παράλληλα, αντιμετωπίζεται ο κίνδυνος να διπλομετρηθούν ψήφοι, καθόσον προβλέπεται ότι κάθε νέα ψήφος στην απόδειξη της καταχωρήσεώς της αναφέρει σαφώς την ακύρωση της προηγούμενης ψήφου. Επίσης, εξασφαλίζεται και η περίπτωση υποκλοπής των στοιχείων του ψηφοφόρου, διότι, εάν ο ψηφοφόρος δεν παρέλαβε καθόλου ηλεκτρονικό μήνυμα ή εάν το έλαβε και δει στην σελίδα του ότι ψηφίσει ενώ γνωρίζει ότι δεν έχει ψηφίσει, μπορεί ν’ απευθυνθεί αμέσως στην εφορευτική επιτροπή, η οποία οφείλει αμελλητί να προβεί στην εξέταση και επίλυση του ζητήματος, εξασφαλίζοντας το δικαίωμα της ψήφου, ενώ προβλέπεται και η

«διαδικασία ελέγχου ψήφου» μέσω «κωδικών ελέγχου», που μπορούν να χρησιμοποιηθούν αν ο χρήστης έχει την υποψία ότι ο υπολογιστής του έχει παραβιασθεί από κακόβουλο λογισμικό. Με τα δεδομένα αυτά, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί των αιτούντων, οι οποίοι, άλλωστε, δεν αμφισβητούν με ειδικότερες αιτιάσεις την αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία των προβλεπόμενων, εξόχως τεχνικών, διαδικασιών αντιμετώπισης των πιθανών περιπτώσεων υποκλοπής των στοιχείων του ψηφοφόρου και επιβολής συγκεκριμένης ψήφου από τρίτους. Εξάλλου, σύμφωνα με τα όσα προκύπτουν από τις ως άνω διατάξεις της προσβαλλόμενης αποφάσεως και τα όσα αναφέρονται στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, στον οποίο παραπέμπει η Διοίκηση με τις απόψεις της, το απόρρητο της ψήφου διασφαλίζεται μέσω των διαδικασιών της «κρυπτογράφησης της ψήφου» και της «ανώνυμης μίξης των κρυπτογραφημένων ψηφοδελτίων». Ειδικότερα, για την κρυπτογράφηση των ψήφων σε κάθε ψηφοφορία, υπάρχουν πολλαπλά «κρυπτογραφικά κλειδιά», οι «Κωδικοί Ψηφοφορίας», τα οποία κατέχουν και διαφυλάσσουν με προσωπική ευθύνη τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, ενώ και το σύστημα «Ζευς» κατέχει επίσης έναν κωδικό, με αποτέλεσμα το απόρρητο να προσβάλλεται μόνο εάν κάποιος έχει διαθέσιμους ταυτόχρονα τους κωδικούς όλων των μελών, καθώς και αυτόν του συστήματος 'Ζευς', πράγμα το οποίο είναι πρακτικά αδύνατο. Ως προς την «ανώνυμη μίξη των κρυπτογραφημένων ψηφοδελτίων», προβλέπεται μία τεχνική διαδικασία «μαθηματικής απόδειξης» για το ότι η μίξη έγινε σωστά. Με τα δεδομένα αυτά και λαμβανομένου υπ' όψιν ότι τα εν λόγω ζητήματα είναι εξόχως τεχνικά, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως, κατά το μέρος που με αυτόν προβάλλεται ότι με το σύστημα ηλεκτρονικής ψηφοφορίας δεν διασφαλίζονται προϋποθέσεις για την ασφάλεια, την ακεραιότητα, την εγγύηση και τη μυστικότητα της ψήφου, χωρίς να αμφισβητούνται οι προβλεπόμενες διαδικασίες με ειδικότερους ισχυρισμούς. Περαιτέρω, από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι ο ρόλος της εφορευτικής επιτροπής είναι θεμελιώδης σε όλες τις φάσεις της εκλογικής διαδικασίας, καθώς διασφαλίζει το απόρρητο της ψηφοφορίας μέσω της διαδικασίας των «Κωδικών Ψηφοφορίας», για τους οποίους κάθε μέλος ευθύνεται, προσωπικά, πειθαρχικά και οι οποίοι είναι απαραίτητοι για την παραγωγή των αποτελεσμάτων, φυλάσσει το πρακτικό καταμετρήσεως, το πρακτικό εκλογής και το λοιπό εκλογικό υλικό σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία τεχνικής υποστηρίξεως του οικείου ΑΕΙ και, τέλος, αποφαινεται επί των ενστάσεων κατά του κύρους των εκλογών. Ως εκ τούτου, είναι αβάσιμος και απορριπτός και ο περί του αντιθέτου ισχυρισμός των αιτούντων. Εξάλλου, η συμμετοχή των εξωτερικών μελών που ορίζονται από το σύστημα «Ζευς» περιορίζεται μόνο στην κατοχή ενός «Κωδικού Ψηφοφορίας» ο οποίος, σε συνδυασμό με τους τρεις κωδικούς που διατίθενται στα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, διασφαλίζει το απόρρητο της ψηφοφορίας, ενώ ο ρόλος της εφορευτικής επιτροπής είναι, κατά τα ήδη εκτεθέντα, θεμελιώδης σε όλες τις φάσεις της εκλογικής διαδικασίας. Συνεπώς, είναι απορριπτός ως αβάσιμος και ο επί μέρους ισχυρισμός των αιτούντων ότι το εν λόγω σύστημα ηλεκτρονικής ψηφοφορίας προβλέπει πως η διενέργεια εκλογών δεν είναι αποκλειστική ευθύνη των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου. Εξάλλου, το γεγονός της ψηφιοποίησης της εκλογικής διαδικασίας, αφενός, δεν απαγορεύεται από καμία συνταγματική ή άλλη υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη και, αφετέρου, αποσκοπεί στην εξασφάλιση της ασκήσεως του εκλογικού δικαιώματος, σε περίπτωση που αυτή δεν μπορεί να ασκηθεί με την φυσική παρουσία των ψηφοφόρων, όπως προκύπτει από την οικεία εξουσιοδοτική διάταξη. Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως, κατά το μέρος που

με αυτόν προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη και ακυρωτέα, διότι υποβιβάζει την άσκηση ενός θεμελιώδους δικαιώματος στο επίπεδο των ηλεκτρονικών συναλλαγών, στις οποίες προβαίνει καθημερινά ο πολίτης. Τέλος, λαμβανομένου υπ' όψιν, ότι ο ηλεκτρονικός τρόπος ψηφοφορίας απευθύνεται σε μέλη ΔΕΠ Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι., που κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας είναι άνθρωποι εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως, κατά το μέρος που με αυτόν προβάλλεται ότι ο ηλεκτρονικός τρόπος ψηφοφορίας ευνοεί τους ψηφοφόρους που έχουν εξοικειωθεί με τις νέες τεχνολογίες και οδηγεί στον αποκλεισμό των υπολοίπων από τις διαδικασίες λήψεως αποφάσεων.

22. Επειδή, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στις προηγούμενες σκέψεις, πρέπει η παρούσα δίκη να καταργηθεί ως προς το 9ο και 12ο από τα αιτούντα Α.Ε.Ι. και η υπό κρίση αίτηση να απορριφθεί ως προς τους λοιπούς αιτούντες.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Καταργεί την δίκη ως προς τους 9ο και 12ο των αιτούντων.

Απορρίπτει την αίτηση, κατά τα λοιπά.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει στους λοιπούς αιτούντες, συμμέτρως, την δικαστική δαπάνη του Δημοσίου, η οποία ανέρχεται στο ποσό των τετρακοσίων εξήντα (460) ευρώ. Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 14 Μαρτίου 2014. και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 16ης Φεβρουαρίου 2015.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Σωτ. Αλ. Ρίζος

Μ. Παπασαράντη